

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

ارشد
علیه
اصحاب
السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

الحسين محمّد

محمّد رضا فخر اديان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

از حسین (علیه السلام) تا مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

نویسنده:

محمد رضا فوادیان

ناشر چاپی:

بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (علیه السلام)

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

فهرست	۵
از حسین علیه السلام تا مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف	۸
مشخصات کتاب	۸
اشاره	۹
فهرست مطالب	۱۳
مقدمه	۱۷
بخش اول: پیوندها	۱۹
اشاره	۱۹
یک: همراه قرآن	۲۱
اشاره	۲۱
۱. امام حسین علیه السلام از نگاه امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف	۲۱
۲. امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، از نگاه امام حسین علیه السلام	۲۵
۳. امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و امام حسین علیه السلام	۲۶
دو: همراه با روایات	۲۸
اشاره	۲۸
۱. امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف فرزند امام حسین علیه السلام	۳۰
۲. نسب حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف از زبان امام حسین علیه السلام	۳۳
۳. القاب امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف از زبان امام حسین علیه السلام	۳۵
۴. توصیف امام حسین علیه السلام از زبان امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف	۳۸
۵. قائم و عاشورا	۴۲
۶. غیبت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، از نگاه امام حسین علیه السلام	۴۴
۷. بشارت ظهور از زبان امام حسین علیه السلام	۴۵
۸. عصر غیبت در کلام امام حسین علیه السلام	۴۷
۹. شباهت های امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف در کلام امام حسین علیه السلام	۴۸

۴۹	۱۰. دلدادگی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به امام حسین علیه السلام
۵۲	۱۱. عاشورا روز ظهور
۵۴	۱۲. عدالت مهدوی در کلام امام حسین علیه السلام
۵۵	۱۳. یاد امام حسین علیه السلام نخستین کلام حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف
۵۷	۱۴. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف تکمیل کننده سفر امام حسین علیه السلام
۵۹	۱۵. خون خواهی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف از قاتلان امام حسین علیه السلام
۶۱	۱۶. یاری امام حسین علیه السلام، یاری امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف
۶۲	۱۷. فرشتگانِ یاور امام حسین علیه السلام، یاوران مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف
۶۴	۱۸. شعار سپاه حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف
۶۵	۱۹. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ویرانگر مساجد چهارگانه
۶۷	سه: همراه ادعیه و زیارات
۶۷	اشاره
۶۷	۱. یاد حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، در میلاد امام حسین علیه السلام
۶۹	۲. یاد حسین علیه السلام، در میلاد امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف
۷۱	۳. شب قدر و یاد امام حسین علیه السلام
۷۳	۴. دعای ندبه و یاد امام حسین علیه السلام
۷۴	۵. زیارت عاشورا و یاد مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف
۷۵	۶. روز عاشورا و یاد حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف
۷۷	۷. حرم امام حسین علیه السلام و دعای فرج
۷۹	۸. حقیقت انتظار در بارگاه امام حسین علیه السلام
۸۰	چهار: همراه تشرفات
۸۰	اشاره
۸۰	۱. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و گریه بر امام حسین علیه السلام
۸۳	۲. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و عزاداری امام حسین علیه السلام
۸۶	۳. توجه دادن به آستان امام حسین علیه السلام
۸۷	۴. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و زیارت امام حسین علیه السلام

۵. حضور در مجالس حسینی	۸۸
۶. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، در سوگ امام حسین علیه السلام	۹۶
۷. عنایت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به مجالس ذکر امام حسین علیه السلام	۹۷
۸. سفارش حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به زیارت عاشورا	۱۰۰
۹. زیارت عاشورا هدیه به حضرت نرجس علیها السلام	۱۰۰
خاتمه	۱۰۳
دولت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و رجعت امام حسین علیه السلام	۱۰۳
اشاره	۱۰۳
۱. رجعت امام حسین علیه السلام	۱۰۴
۲. امام حسین علیه السلام در سوگ حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف	۱۰۶
بخش دوم: رهیافت ها	۱۰۹
اشاره	۱۰۹
تکلیف ما	۱۱۰
اشاره	۱۱۰
۱. فرصت ها و تهدیدها	۱۱۰
۲. بیم ها و امیدها	۱۱۳
منابع مطالعاتی	۱۱۷
منابع و مآخذ	۱۱۹
درباره مرکز	۱۳۳

مشخصات کتاب

سرشناسه: فوادیان، محمدرضا، ۱۳۵۱ -

عنوان و نام پدیدآور: از حسین علیه السلام تا مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف / محمدرضا فوادیان.

مشخصات نشر: تهران: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود علیه السلام □ مرکز تخصصی مهدویت، ۱۳۸۵.

مشخصات ظاهری: ۱۰۸ ص.؛ ۹×۲۰ س م.

شابک: ۵۵۰۰ ریال ۹۶۴-۷۴۲۸-۱۶-۲؛ ۲۰۰۰ ریال (چاپ دوم)؛ ۲۰۰۰ ریال (چاپ سوم)؛ ۲۰۰۰ ریال (چاپ پنجم)

یادداشت: چاپ قبلی: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (علیه السلام)، ۱۳۸۱. (۵۱ ص.).

یادداشت: چاپ دوم: ۱۳۸۲.

یادداشت: چاپ سوم: ۱۳۸۲.

یادداشت: چاپ چهارم.

یادداشت: چاپ پنجم: ۱۳۸۷.

یادداشت: کتابنامه: ص. [۱۰۴] - ۱۰۸؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع: حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ ق. -- نظریه درباره امام زمان (عج)

موضوع: محمد بن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ ق. -- نظریه درباره حسین بن علی (ع)

موضوع: دعاها

رده بندی کنگره: BP۴۱/۷/ف۹الف ۴ ۱۳۸۵

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵۳

شماره کتابشناسی ملی: ۲۰۵۳۲۶۷

بسم الله الرحمن الرحيم

از حسين عليه السلام تا مهدي عجل الله تعالى فرجه الشريف

محمدرضا فؤاديان

ص: ۳

از حسین علیه السلام تا مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

مؤلف: محمدرضا فوادیان

ناشر: انتشارات بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (عج)

صفحه آرا: عباس فریدی

نوبت چاپ: دوازدهم/پاییز ۱۳۹۲

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۴۲۸-۱۶-۳

شمارگان: ده هزار نسخه

قیمت: ۲۴۰۰ تومان

تمامی حقوق © محفوظ است.

- قم: انتشارات بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (عج)، مرکز تخصصی مهدویت/ خیابان شهدا/ کوچه آمار (۲۲)/ بن بست شهید علیان/ ص.پ: ۱۱۹ - ۳۷۱۳۵ / همراه: ۰۹۱۰۹۶۷۸۹۱۱ / تلفن: ۷۷۴۹۵۶۵ و ۷۷۳۷۸۰۱ (داخلی ۱۱۷ و ۱۱۶)/ ۷۸۴۱۱۳۰ (فروش)/ ۷۸۴۱۱۳۱ (مدیریت)/ فاکس: ۷۷۳۷۱۶۰ و ۷۷۴۴۲۷۳

- تهران: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (عج)/ تلفن: ۸۸۹۵۹۰۴۹ / فاکس: ۸۸۹۸۱۳۸۹ / ص.پ: ۳۵۵-۱۵۶۵۵

www.mahdir۱۳.com -

www.mahdaviat.ir -

info@mahdaviat.ir -

بخش اول: پیوندها ۹

یک: همراه قرآن ۱۱

۱. امام حسین علیه السلام از نگاه امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ۱۱

۲. امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، از نگاه امام حسین علیه السلام ۱۵

۳. امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و امام حسین علیه السلام ۱۶

دو: همراه با روایات ۱۸

۱. امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف فرزند امام حسین علیه السلام ۲۰

۲. نسب حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف از زبان امام حسین علیه السلام ۲۳

۳. القاب امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف از زبان امام حسین علیه السلام ۲۵

۴. توصیف امام حسین علیه السلام از زبان امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ۲۸

۵. قائم و عاشورا ۳۲

۶. غیبت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، از نگاه امام حسین علیه السلام ۳۴

۷. بشارت ظهور از زبان امام حسین علیه السلام ۳۵

۸. عصر غیبت در کلام امام حسین علیه السلام ۳۷

۹. شباهت های امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف در کلام امام حسین علیه السلام ۳۸

۱۰. دلدادگی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به امام حسین علیه السلام ۳۹

۱۱. عاشورا روز ظهور ۴۲

۱۲. عدالت مهدوی در کلام امام حسین علیه السلام ۴۴

۱۳. یاد امام حسین علیه السلام نخستین کلام حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ۴۵

۱۴. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف تکمیل کننده سفر امام حسین علیه السلام ۴۶

۱۵. خون خواهی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف از قاتلان امام حسین علیه السلام ۴۹

۱۶. یاری امام حسین علیه السلام، یاری امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ۵۱

۱۷. فرشتگانِ یاور امام حسین علیه السلام، یاوران مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ۵۲

۱۸. شعار سپاه حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ۵۴

۱۹. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ویرانگر مساجد چهارگانه ۵۵

سه. همراه ادعیه و زیارات ۵۷

۱. یاد حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، در میلاد امام حسین علیه السلام ۵۷

۲. یاد حسین علیه السلام، در میلاد امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف ۵۹

ص: ۵

۳. شب قدر و یاد امام حسین علیه السلام ۶۱

۴. دعای ندبه و یاد امام حسین علیه السلام ۶۳

۵. زیارت عاشورا و یاد مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ۶۴

۶. روز عاشورا و یاد حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ۶۵

۷. حرم امام حسین علیه السلام و دعای فرج ۶۷

۸. حقیقت انتظار در بارگاه امام حسین علیه السلام ۶۹

چهار: همراه تشرفات ۷۰

۱. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و گریه بر امام حسین علیه السلام ۷۰

۲. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و عزاداری امام حسین علیه السلام ۷۳

۳. توجه دادن به آستان امام حسین علیه السلام ۷۶

۴. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و زیارت امام حسین علیه السلام ۷۷

۵. حضور در مجالس حسینی ۷۸

۶. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، در سوگ امام حسین علیه السلام ۸۶

۷. عنایت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به مجالس ذکر امام حسین علیه السلام ۸۷

۸. سفارش حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به زیارت عاشورا ۹۰

۹. زیارت عاشورا هدیه به حضرت نرجس علیها السلام ۹۰

خاتمه ۹۳

دولت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و رجعت امام حسین علیه السلام ۹۳

۱. رجعت امام حسین علیه السلام ۹۴

۲. امام حسین علیه السلام در سوگ حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ۹۶

بخش دوم: رهیافت ها ۹۹

تکلیف ما ۱۰۰

۱. فرصت ها و تهدیدها ۱۰۰

۲. بیم ها و امیدها ۱۰۳

منابع مطالعاتی ۱۰۷

منابع و مآخذ ۱۰۹

ص: ۶

ای که شستی ز اشک، خاک کوی حسین

می رسد بر مشام، از تو بوی حسین

از نوای غریبانه استغاثه امام حسین علیه السلام، سال ها و قرن ها می گذرد، اما انعکاس آن را می توان در لحظه لحظه تاریخ به گوش جان شنید، این فریاد نه تنها رو به خاموشی و افول نگذاشته، بلکه هر روز رساتر و پرصلابت تر، خروش و جوشش آزادگان عالم را افزوده است.

گویا امام حسین علیه السلام سال ها و قرن ها چشم به راه دوخته و به انتظار نشسته است؛ تا امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف، ندایش را پاسخ گوید؛ پرچم بر زمین مانده اش را به دوش گیرد؛ داغ های کهنه اش را التیام بخشد و آرمان های بلندش را لباس تحقق بپوشاند. روز ظهور، هنگام پاسخ به استغاثه مظلومانه امام حسین علیه السلام است و حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف پاسخ دهنده آن. در این گستره بی انتها و افق های دور آن، کسی به خروش و التهاب

فرزندش که برای رسیدن آن روز، گذر آرام آرام و جانکاه لحظه ها را به تماشا می نشیند و روزها و سال ها را با چشمان منتظرش بدرقه می کند وجود ندارد.

به راستی چه رمزی مهر سکوٹ بر لبان بسته و چه سرّی در این میان رخ پنهان کرده است؟ چرا یاد امام حسین علیه السلام همیشه و همه جا، همراه و هم پای یاد حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف است؟ چرا هر جا سخن از حسین علیه السلام است، نام حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف نیز رخ می گشاید؟ چرا عاشورا روز «ظهور» است و یاد حسین علیه السلام آغازین کلام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ...؟

این اثر می کوشد گوشه هایی از این ارتباط و پیوند را، از منظرهای مختلف و در ابعاد گوناگون بررسی کند و رهیافتی بیان دارد تا به عنوان دستمایه برخی از محققان و مبلغان و نیز ابزاری برای تحقیق و پژوهش بیشتر و مقدمه ای برای کشف زوایایی دیگر از حقایق نورانی حیات این دو امام همام علیهما السلام باشد. گرچه بررسی و تحلیل این پیوستگی ها و نیز نتایج و آثار آن، مجالی دیگر و فرصتی فراخ تر می طلبد و گشودن گره اسرار این پیوستگی ها، دل هایی رازدان و جان هایی آگاه از آن اسرار را می طلبد.

بخش اول: پیوندها

اشاره

ص: ۹

در این عالم، به جهت نظمی که خداوند متعال در آن قرار داده است، بین همه اجزا و افراد عالم، ارتباط و پیوند تنگاتنگی وجود دارد، در این رابطه اساسی ترین پیوند، برای اهل البیت علیهم السلام با تمام هستی از ابتدای خلقت تا پایان تاریخ است و در میان این پیوند، ارتباط امام مهدی علیه السلام بسیار چشمگیر و دقیق است. از آدم علیه السلام تا خاتم صلی الله علیه و آله و سلم و از علی علیه السلام تا مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، چشم انتظار دولت او هستند. و در تمام دوران سرنوشت ساز تاریخ، سخن از منجی موعود ما بوده است. گویا رجعت و حضور برگزیدگان ادوار تاریخ در دولت کریمه او، بی ارتباط با این پیوند نباشد!

در این راستا به جلوه هایی از شباهتهای این دو امام همام می پردازیم:

یک: همراه قرآن

اشاره

در قرآن کریم آیاتی وجود دارد که معصومین علیهم السلام آنها را به امام حسین علیه السلام و امام مهدی علیه السلام تأویل فرموده اند. هم چنین آیاتی را سومین امام معصوم علیه السلام به آخرین امام و بالعکس، تأویل و تفسیر نموده اند که یک نمونه از هر کدام تقدیم می گردد:

۱. امام حسین علیه السلام از نگاه امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

امام مهدی اولین آیه سوره حضرت مریم را به امام حسین تأویل نموده است:

«سعد بن عبدالله قمی گوید: به امام عصر _ ارواحنا له الفداه _ عرض کردم: «ای فرزند رسول خدا! تأویل آیه (کهیحص) چیست؟ فرمود: «هذه الحروف من انباء الغیب، اطلع الله علیها عبده زکریا، ثم قصّٰیها علی محمد صلی الله علیه و آله و سلم و ذلک ان زکریا سأل ربه ان یعلّمه اسماء الخمسه فاهبط علیه جبرئیل فعلمه ایاها...» (۱) این حروف از اخبار غیبی است که خداوند زکریا را از آن مطلع کرده و بعد از آن داستان آن را

ص: ۱۱

۱- کمال الدین، ج ۲، ص ۴۲۰، ب ۴۳، ح ۲۱؛ معجم احادیث الامام المهدی علیه السلام، ج ۴، ص ۲۵۹.

به حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم باز گفته است...».

داستان از این قرار است که: زکریا علیه السلام از پروردگارش درخواست کرد که «اسماء خمسہ طیبہ» را به وی بیاموزد. خداوند متعال، جبرئیل را بر او فرو فرستاد و آن اسامی پاک را به او تعلیم داد.

زکریا علیه السلام چون نام های محمد، علی، فاطمه، و حسن علیهم السلام را یاد می کرد، اندوهش برطرف می شد و گرفتاریش از بین می رفت. و چون حسین علیه السلام را یاد می کرد، بغض و غصه، گلویش را می گرفت و می گریست و مبهوت می شد.

روزی گفت: بارالها! چرا وقتی آن چهار نفر را یاد می کنم، آرامش می یابم و اندوهم برطرف می شود؛ اما وقتی حسین علیه السلام را یاد می کنم، اشکم جاری می شود و ناله ام بلند می شود؟

خدای تعالی او را از این داستان آگاه کرد و فرمود: (کهیصص)! «کاف» اسم کربلا و «هاء» رمز شهادت عترت طاهره است، و «یاء» نام یزید قاتل حسین علیه السلام و «عین» اشاره به عطش و «صاد» نشان صبر او است.

زکریا علیه السلام چون این مطلب را شنید، نالان و غمگین شد و تا سه روز از عبادتگاهش بیرون نیامد، و به کسی اجازه نداد نزد او بیاید. و گریه و ناله سر داد و چنین نوحه گفت:

بارالها! از مصیبتی که برای فرزند بهترین خلاق خود، تقدیر کرده ای دردمندم.

خدایا! آیا این مصیبت را بر آستانه او نازل می کنی؟ آیا جامه این مصیبت را بر تن علی علیه السلام و فاطمه علیها السلام می پوشانی؟! آیا این غم را بر ساحت آنان فرود می آوری؟

بعد از آن گفت:

بارالها! فرزندی به من عطا کن تا در پیری چشمم به او روشن شود و او را وارث و وصّی من قرار ده؛ آنگاه مرا دردمند او گردان؛ همچنان که حبیب محمد صلی الله علیه و آله و سلم را دردمند فرزندش گرداندی.

خداوند، حضرت یحیی علیه السلام را به او بخشید و او را دردمند وی ساخت. لذا بین امام حسین علیه السلام و حضرت یحیی نیز شباهت هایی وجود دارد؛ مانند این که هر دو شش ماهه به دنیا آمدند و نحوه شهادت هم شبیه به هم دیگر است؛ یعنی شقی ترین فرد سر مقدس آنان را از تن جدا نمود و برای فرد

۱- ارشاد، ص ۲۵۱؛ مناقب شهر آشوب، ج ۴، ص ۸۵؛ بحار الأنوار، ج ۴۵، ص ۸۹ و ۲۹۹؛ معجم احادیث الامام المهدی علیه السلام، ج ۳، ص ۱۸۲. واقعه شهادت حضرت یحیی علیه السلام نیز این گونه است: «هیردویس» پادشاه عصر با زنی بنام «هیردویا» ازدواج کرد؛ این زن از شوهر سابق خود دختری زیبا و آشوبگر داشت که دارای قامتی موزون و اندامی دلربا بود. در روز جشن ولادت «هیردویس» دختر رقص دل انگیزی نمود، به طوری که همه حضار و شخص پادشاه را سخت تحت تأثیر حرکات و اطوار فریبنده خود قرار داد. بعد از آن روز چنان پادشاه فریفته دختر خوانده خود شد و دل در گرو عشق او باخت که از او خواست هر خواهشی دارد از وی بخواهد تا دستور دهد روا گردد. ماجرای عشق پادشاه و نظر سوء او نسبت به دختر زن خود فاش شد و در شهر منعکس گردید. حضرت یحیی به پادشاه اعلام خطر کرد که این عمل برخلاف حکم تورات و شرع حضرت موسی علیه السلام است، و ملازم است که از مراده و احياناً ازدواج با او بپرهیزد. دختر و مادرش که وجود یحیی مبلغ دین را مخل آسایش و انجام نقشه خویش می دانستند، روزی که شاه اظهار تمایل به وصال دختر نمود، بهانه گرفتند که تا یحیی زنده است این عشق سر نمی گیرد و شاه به وصال معشوق نخواهد رسید. شاه که در دام افسون مادر و دختر واقع شده و دل و دین از دست داده بود، یحیی را خواست و در حال غلبه هوا و هوس دستور داد سر نازنین او را میان طشتی از بدن جدا سازند. حضرت یحیی علیه السلام، در آن هنگام سی ساله بود، در آن زمان پسر خاله اش حضرت عیسی علیه السلام، در میان خلق بود و هنوز صعود نکرده بود؛ یک قطره خون حضرت یحیی علیه السلام به روی زمین ریخت و مانند فواره جوشید. جوشش این خون بنی اسرائیل را به وحشت و اضطراب و ننگ و بدنامی فرو برد، تا یکی از پادشاهان بابل (جنوب عراق) لشکری به فلسطین کشید و گروه زیادی از یهود را به قتل رسانید، تا خون از جوشش ایستاد. در برخی از منابع نام این پادشاه را چنانکه مشهور است «بخت النصر» نوشته اند در صورتی که وی در سال ۶۰۶ قبل از میلاد از دنیا رفته است و با ولادت حضرت یحیی علیه السلام تطبیق نمی کند.

۲. امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، از نگاه امام حسین علیه السلام

امام حسین علیه السلام آیات اولیه سوره شمس را به امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف تأویل نموده است:

امام باقر علیه السلام می فرماید: حارث اعور به امام حسین علیه السلام عرض کرد:

«یا بن رسول الله! جعلت فداک: اخبرنی عن قول الله فی کتابه (و الشمس و ضحیها) قال: ویحکک یا حارث، ذلک محمد رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم، قلت: جعلت فداک: قوله: (و القمر اذا تلیها)، قال: ذلک امیر المؤمنین علی بن ابی طالب یتلو محمداً، قال: قلت: (و النهار اذا جلیها)، قال: ذلک القائم من آل محمد، یملاً الارض قسطاً و عدلاً؛(۱) ای زاده رسول خدا! فدایت شوم، مرا از معنای آیه شریفه (و الشمس و ضحیها) (سوگند به خورشید و گسترش نور آن) مطلع ساز. حضرت فرمود: مراد از خورشید، رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم می باشد.

ص: ۱۵

۱- تفسیر فرات کوفی، ص ۲۱۲؛ بحار الأنوار، ج ۲۴، ص ۷۹؛ معجم احادیث الامام المهدی علیه السلام، ج ۵، ص ۴۹۵.

پرسید: فدایت شوم! منظور از آیه شریفه (و القمر اذا تلیها) (سوگند به ماه چون پس از آن آید) چیست؟

فرمود: منظور از ماه، امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام است که بعد از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم می باشد.

گفت: مقصود از آیه شریفه (و النهار اذا جلیها) (و سوگند به روز، وقتی که آن را روشن سازد) چیست؟

فرمود: مقصود از روز، قائم آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم است که زمین را پر از قسط و عدل کند.

گذشته بشریت به جهت نداشتن عبودیت کامل و همه جانبه افراد، روزشان همانند شب است، اما در دولت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف آن چنان زندگی بشریت در همه مراحل شکوفا می گردد که به حقیقت آن ایام را روز روشن باید نامید، چرا که از سیاهی ها و تباهی ها اثری نیست.

۳. امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و امام حسین علیه السلام

در آخرین کتاب آسمانی آیاتی وجود دارد که به سومین امام و آخرین امام تأویل

خداوند متعال می فرماید:

(وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيهِ سُلْطَانًا فَلَا يَشْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا)^(۱)؛ کسی را که خداوند خونس را حرام شمرده، به قتل نرسانید، مگر به حق و آن کسی که مظلوم کشته شده، برای ولیش سلطه (حق قصاص) قرار دادیم؛ اما در قتل اسراف نکند، چرا که او مورد حمایت است».

در تأویل این آیه شریفه به امام حسین علیه السلام و امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف شش روایت وارد شده است.^(۲) یکی از آن روایت ها این است:

سلام بن مستنیر می گوید: امام محمد باقر علیه السلام درباره آیه (وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا) فرمود:

«او حسین بن علی علیه السلام است که مظلوم کشته شد و ما اولیای او هستیم. و قائم ما چون قیام کند، در طلب انتقام خون امام حسین علیه السلام برآید؛ پس می کشد تا جایی که گفته می شود اسراف در قتل کرده است. مقتول، حسین علیه السلام و ولی او قائم عجل الله تعالی فرجه الشریف است. و اسراف در قتل این است که غیر قاتل او کشته شود. او منصور است؛ زیرا از دنیا نمی گذرد تا این که یاری شود به مردی از خاندان پیامبر خدا که

ص: ۱۷

۱- سوره اسراء، آیه ۳۳.

۲- معجم احادیث الامام المهدی علیه السلام، ج ۵، ص ۲۲۷.

زمین را پر از قسط و عدل کند، همچنان که پر از جور و ظلم شده باشد».(۱)

قندوزی حنفی نیز می گوید: «از امام علی الرضا فرزند موسی الکاظم (رضی الله عنهما) رسیده که آن حضرت فرمود: آیه (وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا) درباره حسین و مهدی علیهما السلام نازل شده است».(۲)

دو: همراه با روایات

اشاره

با توجه به احادیث، رابطه ای دقیق و عمیق بین عاشورا و انتظار نمایان می شود، درک حقیقت عاشورا و انتظار بدون یاری از یکدیگر، بی مایه و بدون هویت است، حضرت

ص: ۱۸

۱- تفسیر عیاشی، ج ۲، ص ۲۹۰: «عن سلام بن المستنیر عن ابی جعفر علیه السلام فی قوله: «و من قتل مظلوما فقد جعلنا لولیه سلطانا فلا یسرف فی القتل انه کان منصورا» قال: هو الحسین بن علی علیه السلام قتل مظلوما و نحن اولیاءه، و القائم مّا اذا قام طلب بثار الحسین، فیقتل حتی یقال قد اسرف فی القتل، و قال: المقتول الحسین علیه السلام و ولیه القائم، و الاسراف فی القتل ان یقتل غیر قاتله انه کان منصورا، فانه لا یذهب من الدنیا حتی ینتصر برجل من آل رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم یملاً الارض قسطا و عدلا کما ملئت جورا و ظلما». (البرهان، ج ۲، ص ۴۱۹؛ بحار الانوار، ج ۴۴، ص ۲۱۸؛ اثبات الهداه، ج ۷، ص ۱۰۲؛ معجم احادیث الامام المهدی، ج ۵، ص ۲۲۷)

۲- ینابیع الموده، ص ۵۹۰.

مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف فرزند و وارث امام حسین علیه السلام است و قیامی که برای آزادی جهان صورت می پذیرد بدون در نظر گرفتن فرهنگ و نهضت نینوا نافرجام است.

شیعه رمز بقا، تلاش و حرکت خود را «کربلا» و سرّ پایداری و ماندگاری را «ظهور» می داند. در هر جای جهان اندیشه و تفکر شیعه حاکم باشد، سازش و سکوت بی معنا خواهد بود. شیعه با ظلم و تن دادن به آن بیگانه است. زیرا همواره شعار «کل یوم عاشورا و کل ارض کربلا» با جان او آمیخته است. همه ساله با فرا رسیدن محرم و اقامه عزّا برای سالار شهیدان و تبیین معارف عاشورا جان تازه در کالبد شیعه دمیده می شود.

از سوی دیگر وقتی حرکت و نهضتی با یاد امام حسین علیه السلام اقامه می شود با یاد فرزندش امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف بیمه و پیموده می شود. شیعیان در عصر غیبت خود را موظف به زمینه سازی برای «ظهور» می دانند و محرم و صفر ماه فرهنگ سازی و زمان الهام پذیری برای همین مسئله است.

این مسئله از دید و نگاه دشمنان درجه یک اسلام؛ یعنی صهیونیسم نیز مخفی نمانده است. آنها با حضور چهارصد اندیشمند خود همایشی را در «تل آویو» تشکیل دادند و به این نتیجه رسیدند که شیعه دو نگاه دارد: نگاه سرخ و نگاه سبز؛ عاشورا نگاه سرخ الهام بخش و ظهور نگاه سبز تداوم و استمرار است. شیعه با الگو قرار دادن امام حسین علیه السلام زندگی با ظلم را ذلت دانسته، لذا مانند آتشفشان همیشه فعال در هیچ جای جهان با ظلم نمی سازد و بعد از قیام، حرکتش را زمینه ساز ظهور می داند و از هیچ قدرت و تهدیدی هراس ندارد.^(۱) لذا به گوشه ای از پیوند این دو جریان گذشته و آینده اشاراتی می شود.

۱. امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف فرزند امام حسین علیه السلام

در بیش از سیصد روایت، وارد شده که امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف نهمین فرزند امام حسین علیه السلام است و در

ص: ۲۰

۱- مجموعه مقالات کنفرانس بین المللی تل آویو ترجمه و با عنوان «تشیع مقاومت و انقلاب» چاپ شده است و در کتابخانه پژوهشکده مهدویت موجود است. همچنین ر.ک. تهاجم و تفاوت فرهنگی، دکتر حسن بلخاری.

بیشتر احادیثی که از وجود مقدس رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم درباره حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف آمده، به آن حضرت به عناوینی چون: «از تبار پسر حسین» و «از نسل این پسر»، «نهمین فرزند پسر حسین» معرفی شده است. (۱) که مجموع روایات پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم در این زمینه یکصد و هشتاد و پنج حدیث می باشد. (۲)

در این جا چند روایت از قول امام حسین علیه السلام نقل می شود:

مردی از طایفه همدان می گوید:

«سمعت الحسین بن علی بن ابی طالب علیهما السلام یقول: قائم هذه الامه هو التاسع من ولدی و هو صاحب الغیبه و هو الذی یقسّم میراثه و هو حی؛ (۳) از امام حسین بن علی علیهما السلام شنیدم که می فرمود: قائم این امت نهمین از فرزندان من است و او صاحب غیبت است، و او کسی است که میراثش را در حیاتش تقسیم می کنند».

امام حسین علیه السلام می فرماید:

«کان رسول الله یقول فی بشری بی، یا حسین! انت السید ابن السید، ابوالساده تسعه من ولدك ائمه ابرار امناء معصومون و التاسع مهديهم قائمهم. انت

ص: ۲۱

۱- یاد مهدی، ص ۱۶ و ص ۱۳۲.

۲- منتخب الاثر، ص ۲۵۴.

۳- کمال الدین، ج ۱، ص ۳۱۷؛ اثبات الهداه، ج ۶، ص ۳۹۷؛ بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۳۴.

الامام بن الامام، ابوالائمہ تسعہ من صلیبک ائمہ ابرار و التاسع مہدیہم یملاً الدنیا قسطاً و عدلاً، یقوم فی آخر الزمان کما قمت فی اولہ؛^(۱) رسول خدا صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم در بشارتی بہ من فرمود: ای حسین! تو سید پسر و پدر ساداتی، و «نہ» فرزند از تو، امامان ابرار و امین و معصوم اند، و نہمین آنان مہدی قائم عجل اللہ تعالی فرجہ الشریف است. تو امام پسر امام و پدر ائمہ ہستی و نہ فرزند از پشت تو ائمہ ابرارند و نہمین آنان، مہدی است کہ دنیا را در آخر الزمان، پر از عدل و قسط می کند...».

این اتحاد و پیوند در حسب و نسب و ابوت و بنوت گویای این حقیقت است کہ حضرت مہدی علیہ السلام فرزند سالار شہیدان علیہ السلام است^(۲) و وارث اوست. راہ و منطق ہر دو، یکی است. امام حسین علیہ السلام بہ خوبی می دانست کہ از نسل او کسی خواہد آمد کہ جہان را گلستان و پر از عدل و نیکی خواہد کرد، زیرا بارہا این

ص: ۲۲

۱- کفایہ الاثر، ص ۱۶۷؛ بحار الأنوار، ج ۳۶، ص ۳۴۴.

۲- در برخی از روایات، امام مہدی علیہ السلام را فرزند امام حسن مجتبی علیہ السلام معرفی نمودہ است کہ ہفت پاسخ محکم و مستدل بہ آنها دادہ شدہ است. ر.ک: در انتظار ققنوس، ص ۱۰۵. ضمن آن کہ می توان گفت: امام مہدی از ناحیہ پدر حسینی است و از ناحیہ مادر حسنی است، زیرا ہمسر امام سجاد علیہ السلام دختر امام مجتبی علیہ السلام و امامان بعدی ہم فرزند امام حسین علیہ السلام و ہم فرزند امام حسن علیہ السلام ہستند.

مسئله به او یادآوری شده بود.

در روایتی نسبتاً طولانی امام علی علیه السلام به فرزندش امام حسین علیه السلام فرموده بود:

«... يظهر امير الامر، و قاتل الكفره، السلطان المأمول تحير في غيبته العقول و هو التاسع من ولدك يا حسين، يظهر بين الركنين يظهر على الثقلين و لا- يترك في الارض الا-دين، طوبى للمؤمنين الذين ادركوا زمانه و لحقوا اوانه، و شهدوا ايامه، و لاقوا اقوامه؛(۱) امير بزرگان و كشنده كافران، سلطانی كه آرزوی او را دارند و عقل ها در زمان غیبتش سرگردان می شود. نهمین فرزند تو ای حسین علیه السلام است. او بین ركن و مقام بر همه جای زمین و همه انسان ها و جنیان ظاهر می شود. خوشا به افراد مؤمنی كه زمان او را درك كنند و ملحق به او شوند و شاهد حكومت و ملاقات كننده یارانش باشد».

۲. نسب حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف از زبان امام حسین علیه السلام

در بیش از صد و نود روایت یوسف زهرا علیها السلام فرزند حضرت فاطمه علیها السلام معرفی شده كه

ص: ۲۳

۱- منتخب الاثر، ف ۶، ب ۱۰، ح ۲، ص ۵۷۸. در روایت دیگری امام علی علیه السلام به فرزندش امام حسین علیه السلام می فرماید: «التاسع من ولدك يا حسين هو القائم بالحق و المظهر للدين، و الباسط للعدل؛ نهمین فرزند تو ای حسین! قائم به حق و ظاهر كننده دین و گسترده كننده عدالت است»، كمال الدین، ج ۱، ص ۳۰۴، ب ۲۶، ح ۱۶؛ معجم احادیث الامام المهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ج ۳، ص ۶۶.

بخشی از این احادیث از زبان مبارک امام حسین علیه السلام بیان شده است.^(۱)

سالار شهیدان، فرزندش امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف را به این جهت فرزند حضرت فاطمه علیها السلام می خواند که اصالت و اهمیت زمان امامت تا آخرین نفر از این سلسله فهمیده شود. آن حضرت فرمود:

از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم شنیدم که فرمودند:

«المهدی من ولد فاطمه؛^(۲) مهدی از فرزندان فاطمه است».

در روایت دیگری امام حسین علیه السلام می فرماید:

«پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به فاطمه زهرا علیها السلام فرمود: «بِشْرِی یا فاطمه! المهدی منک؛ ای فاطمه! بشارت بر تو باد، که مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف از فرزندان توست».^(۳)

بنابراین افرادی که در طول تاریخ ادعای مهدویت داشته اند، و از فرزندان حضرت زهرا نبوده اند علیها السلام افرادی فرصت طلب و دروغین هستند.

ص: ۲۴

۱- منتخب الاثر، ص ۲۴۷، ب ۶.

۲- کنوز الحقائق، (چاپ شده در حاشیه جامع الصغیر) ج ۱، ص ۱۶۱. (به نقل از مهدی موعود، ج ۱، ص ۱۶۱).

۳- معجم احادیث الامام المهدی علیه السلام، ج ۱، ص ۱۴۴.

۳. القاب امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف از زبان امام حسین علیه السلام

امام زمان علیه السلام القاب مبارکی دارند که بعضی از آن ها، مستقیماً با «عاشورا» در ارتباط است و بعضی از لقب های مقدّس آن حضرت، بر زبان جد بزرگوارشان علیه السلام جاری شده است.

عیسی الخشاب می گوید: از محضر امام حسین علیه السلام سؤال کردند: آیا شما صاحب این امر هستید؟

فرمود: «لا و لكن صاحب الامر الطريد الشريد الموتور بابيه، المكنى بعمه، يضع السيف على عاتقه ثمانية اشهر؛^(۱) نه من نیستم، بلکه صاحب این امر کسی است که از میان مردم کناره گیری می کند و خون پدرش بر زمین می ماند و کنیه او کنیه عمویش خواهد بود. آن گاه شمشیر برمی دارد و هشت ماه تمام شمشیر بر زمین نمی گذارد».

«طريد» و «شريد» _ که هر دو به یک معنا است _ از القاب حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف به شمار می آید. این دو عبارت در زبان امامان معصوم علیهم السلام نیز به کار رفته و معنای آن کنار

ص: ۲۵

۱- کمال الدین، ج ۱، ص ۳۱۸، ب ۳۰، ح ۵؛ اثبات الهداه، ج ۶، ص ۳۹۷؛ بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۱۳۳.

زده و رانده شده است. حاجی نوری رحمه الله در معنای «شرید» می گوید:

«رانده شده از مردمی که آن حضرت را نشناختند و قدر وجود نعمت او را ندانستند و در مقام شکرگزاری و مقام حقش برنیامدند؛ بلکه پس از این که از دست یافتن بر او ناامید شدند، به قتل و قمح ذریه طاهره ایشان پرداختند و به کمک زبان و قلم، سعی بر بیرون راندن نام و یاد او، از قلوب و اذهان مردم کردند»^(۱).

علامه مجلسی رحمه الله درباره این حدیث می فرماید:

«الموتور بایه»؛ یعنی، کسی که پدرش را کشته اند و طلب خونش را نکرده اند. مراد از «والد»، امام حسن عسکری علیه السلام، یا امام حسین علیه السلام و یا جنس والد است که شامل همه ائمه علیهم السلام می شود، و «مکنی بعمه» شاید کنیه برخی از عموهای حضرت، ابوالقاسم باشد، یا این که امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف کنیه اش ابوجعفر، ابی الحسن و یا ابی محمد باشد. بعید نیست علت تصریح نکردن به اسم حضرت و آوردن کنیه، به جهت خوف از عموی حضرت باشد. و قول وسط، ظاهرتر است»^(۲).

این روایت امام حسین علیه السلام ما را متوجه غربت امام عصر علیه السلام می نماید. در متون

ص: ۲۶

۱- نجم الثاقب، ص ۷۸.

۲- بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۳۷.

اسلامی تعبیر عجیب و تکان دهنده ای راجع به غربت و مظلومیت امام زمان علیه السلام وجود دارد. امیرمؤمنان حضرت علی علیه السلام به اصبع بن نباته می فرماید:

«صاحب هذا الامر الشَّريد الطَّريد الفريد الوحيد؛(۱) عهده دار این امر (حضرت مهدی علیه السلام) همان رانده آواره یکه و تنهاست».

دوران غیبت، زمان غربت، مظلومیت، صبر و انتظار امام است. بیش از هزار سال غم های عالم را یک تنه به دوش می کشد. در زیارت حضرت مهدی علیه السلام عرضه داشته ایم:

«السلام عليك ايها الامام الفريد؛(۲) سلام بر تو ای امام تنها».

امام موسی بن جعفر در روایت مشابهی به روایت امام حسین علیه السلام در این رابطه می فرماید:

«... هو الطَّريدُ الوحيدُ الغريبُ الغائبُ عن اهلِه الموتور بابه؛(۳) او (حضرت مهدی علیه السلام) آن غریب تنهای دور از وطن غایب از دیدگان کسان خویش است که هنوز انتقام خون پدرش گرفته نشده است».

ص: ۲۷

۱- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۱۲۰.

۲- زیارت سرداب مقدس، صحیفه مهدیه، ص ۶۱۹.

۳- کمال الدین، ج ۲، ص ۳۶۱، ب ۳۴، ح ۴.

سخن از غربت مهدی زهراست

سخن از بی وفایی من و ماست

غم مهدی غمی جان کاه باشد

از آن کمتر کسی آگاه باشد

شکیبایی از او شرمنده گشته

ز غم جان و دلش آکنده گشته

از او مظلوم تر در این جهان کیست

ز کنه غربتش کس باخبر نیست

به غیبت سوز و اشک و آه دارد

چو جدّ خویش سر در چاه دارد

تو گویی خار در چشمش نشسته

دلش از غفلت شیعه شکسته

غریب و یکه و تنهاست مهدی

کجا شد شیعیان پس رسم مردی؟

چرا با توجه به فرمایش امام حسین علیه السلام قدمی برای زدودن غربت و تنهایی ولی عصر علیه السلام برنمی داریم؟^(۱)

۴. توصیف امام حسین علیه السلام از زبان امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

امام زمان علیه السلام درباره اوصاف، ویژگی ها و سیرت جدّ بزرگوارشان در زیارت ناحیه

ص: ۲۸

۱- برای اطلاع از غربت و راه کارهای زدودن آن ر.ک. ۱۲ قرن غربت، دکتر علی هراتیان.

مقدّسه (۱) کلام هایی عمیق و بلند دارد. یکی از آن فرازاها این جمله است:

کنت ربیع الایتام و عصمه الانام و عزّ الاسلام و معدن الاحکام و حلیف الانعام سالکاً طرائق جدک و ابیک...؛ تو بهار یتیمان و ملجأ و پناهگاه مردم و عزّت اسلام و کانون احکام و هم پیمان بخشش ها و نیکوکاری، رهرو راه جدّت و پدّرت بودی. برای اسلام و مسلمین مهربان و یاور حق و صبور و بردبار در هنگام بلا و محافظ دین و نگهبان آن بودی».

در ادامه حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، امام حسین علیه السلام را این گونه توصیف فرموده است:

«کنت للرسول ولداً و للقرآن سنداً و للامّه عضداً و فی الطاعه مجتهداً حافظاً للعهد و الميثاق ناکباً عن سبیل الفساق تتأوّه تأوّه المجهود طویل الركوع و السجود زاهداً فی الدنيا زهداً زاحلاً عنها ناظراً بعین المستوحشین منها؛ (۲) تو ای حسین، برای «رسول خدا» فرزند و برای «قرآن» سند و برای «امت»، بازویی بودی. در طاعت خدا تلاشگر و نسبت به عهد و پیمان، حافظ و مراقب بودی. از راه فاسقان

ص: ۲۹

۱- این زیارت از طریق یکی از نائبان خاص امام زمان علیه السلام به دست برخی از اساتید شیخ مفید و سپس به شیخ مفید و سید مرتضی و ابن مشهدی رسیده است، لذا دارای اعتبار ویژه می باشد. ضمن آن که مضامین آن هم سو با روایات است. برای اطلاع بیشتر ر.ک. همره نور، هدایت الله طالقانی.

۲- بحارالانوار، ج ۱۰۱، ص ۲۳۹، ح ۳۸.

سر برمی تافتی. آه می کشیدی؛ آه آدمی که به رنج و زحمت افتاده است. رکوع و سجود تو طولانی بود. زاهد و پارسای دنیا بودی؛ زهد و اعراض کسی که از دنیا رخت برکشیده است و با دیده وحشت زده بدان نگاه می کردی».

در این عبارت، بسیار جالب و جامع، جدّ بزرگوار خود امام حسین علیه السلام را با ده عنوان وصف کرده است:

امام حسین علیه السلام فرزند رسول خدا است؛

او سند و پشتوانه قرآن است؛ هر آنچه در قرآن، در قالب الفاظ است، در وجود مطهر امام حسین علیه السلام رؤیت و مشاهده می شود؛

توان اسلام، امامت است و امام حسین علیه السلام بازوی پرتوان امت و دین اسلام در همه اعصار است؛

در راه اطاعت پروردگار، سخت کوش و تلاشگر بود. عبادت آن حضرت (نماز و دعا، خصوصاً دعای عرفه) مایه اعجاب است.

آن بزرگوار، نگه دار عهد و میثاق است و با خدا و خلق او در عهد و پیمان، استوار و ثابت و با وفا است؛

آن حضرت از راه و روش فاسقان روی گردان بود و از راه مسامحه و مدهانه وارد نمی شد؛

آه امام حسین علیه السلام دردمندانه بود؛ مانند کسی که بار سنگینی از غصّه در دل دارد و درد سینه اش جراحی التیام ناپذیر است؛

آن حضرت رکوع ها و سجده های طولانی داشت. که نمونه های آن در تاریخ ثبت و درج شده است؛

سیدالشهدا علیه السلام، نسبت به دنیا زاهد و بی علاقه بود. و زهد با عمل این خاندان معنا می گیرد؛

نظر او به دنیا، نظر وحشت زدگان بود و آنجایی که نظر دیگران به دنیا نظر عاشقانه بود، نظر آن حضرت به دنیا، مانند انسان وحشت زده بود. (۱)

صاحب مقام امامت و ولایت این عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف امام سوم علیه السلام را برای ما این گونه معرفی می فرماید. لذا این بیان علاوه بر شناخت حقیقت امام حسین علیه السلام بدون کم و کاست و غلو

ص: ۳۱

۱- بررسی مقایسه ای بین حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و امام حسین علیه السلام، ص ۴۰.

به ما می فهماند که عاشقان امامت نیز این گونه باید باشند.

۵. قائم و عاشورا

«قائم» از القاب مشهور حضرت حجت عجل الله تعالی فرجه الشریف است که در بیشتر روایات شیعه وارد شده و شیعیان با شنیدن آن به احترام حضرت علیه السلام و اعلان آمادگی قیام می کنند.

ابوحمزه ثمالی می گوید: به امام محمد باقر علیه السلام عرض کردم: ای فرزند پیامبر! آیا شما همه قائم نیستید و حق را به پا نمی دارید؟ پس چرا تنها ولی عصر را قائم می خوانند؟ فرمود:

«لَمَّا قَتَلَ جَدِّي الْحُسَيْنُ ضَجَّتِ الْمَلَائِكَةُ بِالْبُكَاءِ وَالنَّحِيبِ وَقَالُوا هَلْ هُنَا أَتَصَفَّحُ عَنْ قَتْلِ صَفْوَتِكَ وَابْنِ صَفْوَتِكَ وَخَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ؟ ... فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِمْ قَرُّوا مَلَائِكَتِي فَوْعَزْتِي وَجَلَالِي لِأَنْتَقِمَنَّ مِنْهُمْ وَلَوْ بَعْدَ حِينٍ ... ثُمَّ كَشَفَ لَهُمْ عَنِ الْأَثْمَةِ مَنْ وَلَدَ الْحُسَيْنِ فَسَرَّتِ الْمَلَائِكَةُ بِذَلِكَ وَرَأَوْا أَحَدَهُمْ قَائِمًا يُصَلِّي، فَقَالَ سُبْحَانَهُ: بِهَذَا الْقَائِمِ أَنْتَقِمُ مِنْهُمْ؛ Чُونِ جَدِّمِ حُسَيْنٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ كُشِثَ شِدْ، فَرَشْتَكُنَّ صَدَاً بِهْ كَرِيهِ وَنَالَهُ بَلَنَدٌ نَمُودَه وَ عَرَضُ كَرْدَنَد: پَرُورْدِ گَارَا! آيَا قَاتِلَانِ بَهْتَرِينَ بِنْدِ گَانْتِ وَ زَادَه اشْرَفِ بَرِ گَزِيدِ گَانْتِ رَا بِهْ حَالِ خُودِ وَامِي گَزَارِي؟ خَدَاوند بِهْ أَنَهَا وَحِي

فرستاد: ای فرشتگان من! آرام گیرید. به عزّت و جلالم سوگند، از آنان انتقام خواهم گرفت؛ هر چند بعد از گذشت زمان ها باشد. آن گاه پروردگار عالم پرده از جلو دیدگان آنان کنار زد و امامان از فرزندان امام حسین علیه السلام را یکی پس از دیگری به آنها نشان داد. فرشتگان از این منظره، مسرور و شادمان گردیدند و دیدند که یکی از آن بزرگواران، ایستاده مشغول نماز است. خداوند فرمود: با این قائم (شخص ایستاده) از آنان (قاتلان حسین علیه السلام) انتقام خواهم گرفت». (۱)

محمد بن حمران می گوید: امام صادق علیه السلام فرمود:

چون جریان شهادت امام حسین علیه السلام واقع شد، فرشتگان به درگاه الهی نالیدند و خروش برآورده، به خداوند عرض کردند: بار خدایا! آیا با حسین علیه السلام که انتخاب شده تو و فرزند پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم تو است اینچنین رفتار می شود؟! خداوند شبح و سایه قائم علیه السلام را در برابر آنان در حالت ایستاده مجسم کرد و فرمود: با این (قائم) از ستم کنندگان به حسین انتقام خواهم گرفت. (۲)

ص: ۳۳

۱- دلائل الامامه، ص ۲۳۹؛ بحار الأنوار، ج ۴۵، ص ۲۲۱.

۲- دلائل الامامه، ص ۴۵۲؛ علل الشرایع، ج ۱، ص ۱۶۰، ب ۱۲۹، ح ۱؛ منتخب الاثر، ص ۲۹۸، ف ۲، ب ۳۷، ح ۱؛ امالی شیخ طوسی، ج ۲، ص ۲۳۳؛ معجم احادیث الامام المهدی علیه السلام، ج ۳، ص ۳۱۰.

۶. غیبت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، از نگاه امام حسین علیه السلام

درباره غیبت آخرین پیشوای برحق احادیث تابناکی وجود دارد، برخی از این روایات از ناحیه امام سوم است. امام حسین علیه السلام درباره غیبت امام زمان علیه السلام می فرماید:

«لصاحب هذا الامر غیبتان، احدهما تطول حتی یقول بعضهم: مات و بعضهم قتل و بعضهم ذهب و لا یطلع علی موضعه احد من ولی و لا غیره الا المولی الذی یلی امره؛^(۱) برای صاحب این امر دو غیبت است که یکی از آنها آن قدر به طول می انجامد که گروهی می گویند: (مهدی) مرده و برخی گویند: کشته شده و بعضی گویند: رفته است. احدی از دوستان و غیره، از اقامتگاه او آگاه نمی شود، جز خدمت گذاری که متصدی امور اوست».

هم چنین می فرماید:

«... له غیبه یرتدّ فیها اقوام و یشیت علی الدین فیها آخرون، فیؤذون و یقال لهم: (متی هذا الوعد ان کنتم صادقین). اما ان الصابر فی غیبتة علی الادی و التکذیب بمتزله المجاهد بالسیف بین یدی رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم؛^(۲) برای او غیبتی است که گروه هایی در آن از دین برمی گردند و

ص: ۳۴

۱- غیبت نعمانی، ص ۱۷۱، ب ۱۰، ح ۵؛ عقدالدور، ص ۱۳۴.

۲- کمال الدین، ج ۱، ص ۳۱۷، ب ۳۰، ح ۳؛ عیون الاخبار، ج ۱، ص ۱۸؛ بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۱۳۳؛ معجم احادیث الامام المهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ج ۳، ص ۱۸۴.

گروه هایی دیگر بر آیین خود استوار می مانند و در این راه آزارها می بینند. به آنان گفته می شود: این وعده کی واقع خواهد شد، اگر راستگو هستید؟ آنان که بر این آزارها و تکذیب ها صبر کنند، همانند کسی اند که شمشیر به دست گرفته و در پیشاپیش رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم جهاد می کند».

با توجه به این حدیث شریف، مشخص می شود که آسیب های سختی در این زمان متوجه مسلمانان و شیعیان است که بارزترین آنان، بی دینی و بد دینی است. اما اگر کسی دینش را در این شرایط سخت حفظ کند، اجر و پاداش مهمی مانند مجاهدان زمان پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم دارد.

۷. بشارت ظهور از زبان امام حسین علیه السلام

بشارت به ظهور امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف حقیقتی شعف انگیز است که از سوی امامان معصوم علیهم السلام نوید آن داده شده است. سالار شهیدان در این زمینه می فرماید:

«مَنْ أَثْنَى عَشَرَ مَهْدِيًّا، أَوَّلَهُمُ امِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَ آخِرُهُمُ التَّاسِعُ مِنْ وَلَدِي وَ هُوَ الْإِمَامُ الْقَائِمُ بِالْحَقِّ يُحْيِي اللَّهَ بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَ يَظْهَرُ بِهِ دِينَ الْحَقِّ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ...؛ دوازده مهدی از ما است که نخستین آنان علی بن ابی

طالب و آخرین آنان نهمین فرزند من است که او امام قائم به حق است، خداوند زمین مرده را به وسیله او زنده می کند و دین حق را بر تمام ادیان پیروز می گرداند...» (۱).

عبدالله بن عمر می گوید:

«سمعت الحسین بن علی علیه السلام يقول: لو لم يبق من الدنيا الا يوم واحد لَطَوَّلَ الله عزَّوجلَّ ذلك اليوم حتى يخرج رجل من ولدی فیملأها عدلا و قسطا کما ملئت جورا و ظلما، کذلک سمعتُ رسول الله يقول؛ (۲) از حسین بن علی علیه السلام شنیدم که می فرمود: اگر از عمر دنیا جز یک روز باقی نمانده باشد، خداوند آن روز را به قدری طولانی فرماید تا آنکه مردی از فرزندان من خروج نماید و زمین را پر از عدل و داد نماید، همچنانکه پر از ظلم و جور شده باشد، من از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم این چنین شنیدم».

این مژده ها در طول تاریخ همواره بارقه امیدی برای عاشقان و شیفتگان مکتب اهل بیت علیهم السلام بوده و سبب حیات، رشد، بالندگی، حرکت و تلاش شده است.

ص: ۳۶

۱- کمال الدین، ۱، ص ۳۱۷؛ عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۱۸؛ بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۱۳۳.

۲- کمال الدین، ج ۱، ص ۳۱۷، ب ۳۰، ح ۴؛ معجم احادیث الامام المهدي عجل الله تعالی فرجه الشریف، ج ۱، ص ۱۵۷.

همه معصومین علیه السلام برای ویژگی ها، وظایف و شرایط این زمان سخنانی بیان فرموده اند؛ زینت دوش پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم امام حسین علیه السلام هم می فرمایند:

«...التاسع من ولدی و هو القائم بالحق، یحیی الله به الارض بعد موتها و یتظهر به دین الحق علی الدین کلّه و لو کره المشرکون، له غیبه یرتد فیها اقوامٌ و یتبّث فیها علی الدین آخرون، فیؤذون یقال لهم: (مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ کُنْتُمْ صَادِقِینَ)؛ اما انّ الصابر فی غیبه علی الاذی و التکذیب بمنزله المجاهد بالسیف بین یدی رسول الله» (۱)؛ نهمین از فرزندان من، امام قائم به حق است و خدای متعال زمین را به واسطه او پس از مرگ زمین، زنده می کند و دین حق را به دست او بر همه ادیان چیره نماید گرچه مشرکان را ناخوش آید و او را غیبتی است که اقوامی در آن از دین برمی گردند وعده ای ثابت و پابرجا مانند وادیت شوند. به آنها گفته می شود: اگر راست می گوئید، این وعده (ظهور) چه وقت عملی می شود؟ بدانید کسی که در دوران غیبت بر آزار و تکذیب صابر باشد مانند مجاهدی است که با شمشیر پیش روی رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم مجاهده کرده است».

ص: ۳۷

در این روایت شریف، وظیفه همگان برای زمینه سازی ظهور به خوبی نمایان است. یکی از وظایف شیعیان در این زمان صبر مثبت است (۱)؛ یعنی حضور در اجتماع و مجاهدت برای ظهور و تحمل ناملایمات و سایر محنت ها؛ هر کس این گونه باشد مانند مجاهدان عصر نبوی پاداش دارد. و روشن است که نشستن درون خانه و منتظر بودن و با هیچ کاری، کار نداشتن نمی تواند مجاهدت داشته باشد. لذا برای تطبیق و تساوی در قانون عمل و جزا، صبر در این روایت به معنای تلاش و حرکت و دوری از عجله کردن ناشیانه است. (۲)

۹. شباهت های امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف در کلام امام حسین علیه السلام

آخرین خلیفه پروردگار شباهت های بسیاری با تمام انبیاء و اولیاء گرامی در طول تاریخ دارد. امام حسین علیه السلام در این رابطه می فرماید:

«فی التاسع من ولدی سنه من یوسف علیه السلام و سنه من موسی بن عمران علیه السلام و هو قائماً اهل البیت یصلح الله

ص: ۳۸

۱- مکیال المکارم، ج ۲، ص ۲۸۴.

۲- ر.ک: کرانه کرامت، ص ۸۴.

تبارک و تعالیٰ امره فی ليله واحده؛(۱) در نهمین فرزند من سنتی از یوسف(۲) و سنتی از موسی بن عمران است، او قائم ما اهل بیت است و خدای تعالیٰ امر او را در یک شب اصلاح می فرماید.

این روایت شریف می فهماند که امر حکومت امام زمان ناگهانی است، لذا هر صبح و شام باید آن را نزدیک دانست و انتظارش را کشید؛ عاشقان اهل بیت علیه السلام و منتظران ظهور، فرج امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف را بسیار نزدیک به خود می دانند (إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا وَتَرَاهُ قَرِيبًا).

۱۰. دلدادگی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به امام حسین علیه السلام

خدمت در محضر امام حسین علیه السلام و توفیق یاری حضرت و شمشیر زدن در رکاب او، بزرگترین توفیقات الهی بود که نصیب عده ای از خواص عصر امام حسین علیه السلام شد. همچنان که فراهم نمودن شرایط و مقدمات ظهور حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف و توفیق جنگیدن در رکاب آن بزرگوار، از دیگر موهبت های

ص: ۳۹

-
- ۱- کمال الدین، ج ۱، ص ۳۱۷، ب ۳، ح ۱؛ بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۳۲؛ معجم احادیث الامام المهدی، ج ۱۳، ص ۱۷۹.
 - ۲- برای اطلاع از شباهت حضرت یوسف علیه السلام با حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ر.ک: یوسف زهرا علیهما السلام، نصرت الله آیتی.

الهی است که نصیب عده ای از خواص می شود. در عظمت و شرافت خدمت گذاری، نصرت به آن آستان بلند، همین بس که امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف نیز عاشق جدّ بزرگوار خود و مشتاق خدمت به او است. آن حضرت در زیارت ناحیه مقدّسه (۱) می فرماید:

«و لئن اُخرتنی الدهور و عافنی (۲) عن نصرک المقدور لأُنْذِبَنَّک صَبَاحاً و مساءً و لأُبکینَّ لک (علیک) بدل الدموع دماً؛ اگر روزگار مرا به تأخیر انداخت و مقدّرات از یاری و نصرت تو در روز عاشورا باز داشت، هر آینه من صبح و شام بر تو ندبه می کنم و به جای قطرات اشک، بر تو خون می گیرم».

آری، یاری امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، عبادتی بزرگ است، چرا که در حقیقت خدمت به تمام پیامبران و اوصیا و امامان معصوم علیهم السلام می باشد؛ زیرا او آخرین حجت الهی است و اراده خداوند بر آن تعلق یافته که زحمات طاقت فرسای همه پیامبران را، به دست با کفایت آخرین حجت خود به ثمر رساند. اگر

ص: ۴۰

۱- درباره این زیارت، مقاله ای از همین قلم در کتاب نینوا و انتظار تأملی نو، ص ۲۳۶ ذکر گردیده است.

۲- در بعضی از نسخ عافنی آمده است.

نهضت جهانی آن ولی الله اعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف، از برنامه جهانی خلقت حذف شود، برنامه همه پیامبران عظیم گشته و هدف نهایی فرستادن رسولان و تشریع ادیان ضایع و تباه می شود. (۱)

خدمت به امام عصر علیه السلام، مطلوب امام صادق علیه السلام نیز بوده است. «خلاد بن قصار می گوید: از امام صادق علیه السلام پرسیدند: آیا قائم متولد شده است؟ فرمود:

«لا و لو ادر کته لخدمته ایام حیاتی؛ نه متولد نشده ولی اگر من او را درک می کردم، همه عمر را با خدمت گزاری او سپری می کردم». (۲)

هنگامی که امام معصوم علیه السلام در حق حضرت بقیه الله عجل الله تعالی فرجه الشریف چنین تعبیری به کار می برد؛ مقام رفیع یاران آن حضرت و ارزش خدمت به آیین «انتظار» روشن می شود.

لازم به ذکر است در برخی از کتاب ها و منابع (۳) این روایت از زبان امام حسین علیه السلام نسبت به امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف نیز نقل شده است که صحیح به نظر نمی رسد. و این اشتباه به خاطر آن است

ص: ۴۱

۱- یاد مهدی، ص ۱۹۹.

۲- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۴۸.

۳- موسوعه کلمات امام حسین، ص ۶۶۰.

که صاحب «عقد الدرر» گمان کرده است که منظور از ابی عبدالله علیه السلام امام حسین علیه السلام است. ایشان که یکی از علمای اهل سنت است، به جهت آشنا نبودن با فرهنگ روایات شیعه، روایاتی که از «ابا عبدالله علیه السلام» نقل شده گمان کرده است منظور امام حسین علیه السلام است در حالی که در فرهنگ روایات ما منظور از «ابا عبدالله» امام جعفر صادق علیه السلام است مثلاً: ایشان چند روایت درباره علائم ظهور حضرت مهدی از زبان امام حسین علیه السلام نقل می کند. (۱) در حالی که این روایات را صادق آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم بیان فرموده است.

۱۱. عاشورا روز ظهور

درباره روز قیام و ظهور حضرت، روایات مختلفی وارد شده است که در آنها، روز نوروز، عاشورا، شنبه و یا جمعه، روز ظهور معرفی شده است.

البته از آن جایی که نوروز، طبق سال

ص: ۴۲

۱- عقد الدرر، ص ۵۱، ۱۰۶، ۱۱۱ در کتاب موسوعه الکلمات الامام الحسین علیه السلام، ص ۶۶۱ نیز این اشتباه تکرار شده است و این مسئله بسیار جای تعجب دارد در حالی که برخی محققان این مسئله را ذکر کرده اند. ر.ک: معجم احادیث الامام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ج ۴، ص ۳۷، ۵۹.

شمسی و عاشورا، بر اساس سال قمری محاسبه می شود، یکی شدن این دو روز امکان پذیر است و هم زمانی این دو روز با جمعه یا شنبه نیز ممکن است.

اما روایاتی که روز ظهور را، دو روز از هفته بیان کرده، قابل توجیه است؛ یعنی، در صورت صحیح بودن سند این روایات، احادیث روز جمعه به روز «ظهور» و روایات روز شنبه به روز «استقرار و تثبیت قیام حضرت و نابودی مخالفان» تفسیر می شود. البته روایات روز شنبه، از نظر سند مورد تأمل و بررسی است؛ ولی قیام روایات روز جمعه از این نظر ایرادی ندارد.^(۱) اما آنچه مهم است، این که قیام حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف، مصادف با روز شهادت سیدالشهداء علیه السلام است و این مطلب ما را به ارتباط ویژه صاحبان این دو قیام رهنمون می سازد.

امام محمد باقر علیه السلام فرموده است:

«کانی بالقائم یوم عاشورا یوم السبت قائماً بین الرکن و المقام و بین یدیہ جبرئیل ینادی: البیعه لله

ص: ۴۳

۱- چشم اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ص ۶۳.

فیملأها عدلاً كما ملئت ظلماً وجوراً؛^(۱) گویا حضرت قائم عجل الله تعالی فرجه الشریف را می بینم که روز عاشورا، روز شنبه بین رکن و مقام ایستاده و جبرئیل پیش روی او ندا می کند: بیعت برای خدا است. پس زمین را پر از عدل می کند؛ همان گونه که پر از ظلم و جور شده بود».

امام جعفر صادق علیه السلام نیز می فرماید:

«ان القائم صلوات الله عليه ينادي باسمه ليلة ثلاث و عشرين و يقوم يوم عاشورا يوم قتل فيه الحسين بن علي عليه السلام؛^(۲) قائم _ درود خدا بر او باد _ در شب بیست و سوم ماه رمضان، به نام (شریفش) ندا می شود، و در روز عاشورا، روزی که حسین بن علی علیه السلام، در آن کشته شد، قیام خواهد کرد».

۱۲. عدالت مهدوی در کلام امام حسین علیه السلام

مهم ترین و بارزترین جلوه حکومت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف عدالت می باشد.^(۳) امام حسین علیه السلام در تعبیر بسیار زیبایی گستردگی این عدالت را این گونه بیان می فرماید:

ص: ۴۴

-
- ۱- غیبت طوسی، ص ۲۷۴؛ کشف الغمه، ج ۳، ص ۲۵۲؛ بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۲۹۰؛ معجم احادیث الامام مهدی، ج ۳، ۲۹۳.
 - ۲- غیبت طوسی، ص ۲۷۴؛ بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۲۹۰؛ معجم احادیث الامام مهدی، ج ۳، ص ۲۳۹.
 - ۳- ر.ک: فصلنامه انتظار، ش ۱۳ و ۱۴ ویرنامه «عدالت مهدوی».

«... اذاقام قائم العدل وسع عدله البرّ و الفاجر»^(۱) به هنگامی که قائم عدالت قیام فرمایند، وسعت عدلش نیکوکار و بدکار را فرا می گیرد».

امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف با همه افراد به عدالت برخورد می کند و عدالت به همه سرزمین ها و همه مکان ها ارزانی می شود. و موجودات در سایه سار این عدالت فراگیر در راحتی و امنیت زندگانی می کنند.

۱۳. یاد امام حسین علیه السلام نخستین کلام حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

در روایات، به مطالب و سخنان نخستین امام زمان علیه السلام اشاراتی شده است؛ از جمله آنها روایتی است که محدث بزرگوار شیخ علی یزدی حائری رحمه الله نقل کرده است. او می گوید: «زمانی که قائم آل محمد ظهور کند، ما بین رکن و مقام می ایستد و پنج ندا می دهد:

الا یا اهل العالم انا الامام القائم؛ آگاه باشید ای جهانیان که منم امام قائم؛

الا یا اهل العالم انا الصمصام المنتقم؛ آگاه باشید ای اهل عالم که منم شمشیر انتقام گیرنده؛

ص: ۴۵

۱- محاسن برقی، ج ۱، ص ۱۳۴، ح ۱۱۷؛ بحارالانوار، ج ۲۷، ص ۹۰؛ معجم احادیث الامام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ج ۳، ص ۱۸۱؛ موسوعه کلمات الامام حسین علیه السلام، ص ۵۳۸.

الا یا اهل العالم ان جدی الحسین قتلوه عطشاناً؛ بیدار باشید ای اهل عالم که جدّ من حسین را تشنه کام کشتند؛

الا یا اهل العالم ان جدی الحسین طرحوه عریاناً؛ بیدار باشید ای اهل عالم که جدّ من حسین را عریان روی خاک افکندند؛

الا- یا اهل العالم ان جدی الحسین سحقوه عدواناً؛ آگاه باشید ای جهانیان که جدّ من حسین را از روی کینه توزی پایمال کردند» (۱).

امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف ابتدا خود را چنین به جهانیان معرفی می کند: قائم و شمشیر انتقام منم؛ قیام نمودم تا انتقام خون جدم حسین علیه السلام _ که او را تشنه لب شهید کرده، بدن مطهرش را عریان روی خاک افکندند و پایمال کردند _ بگیرم.

آری، اولین کلام حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، یاد امام حسین علیه السلام است که همواره یاد او، در دل هر انسان آزاده و طالب حقی زنده است و این مصیبت عظیم، جز با ظهور فرزندش تسلی نمی یابد.

ص: ۴۶

۱۴. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف تکمیل کننده سفر امام حسین علیه السلام

یکی از رابطه های دقیق بین این دو امام همام علیه السلام و قیامشان، مرکز حکومت آن دو است. امام حسین علیه السلام از مکه به جانب کوفه، رهسپار بود و شاید با رسیدن به کوفه، مانند پدر بزرگوار خود آن جا را مقر حکومت خویش قرار می داد؛ ولی سپاهیان یزید، راه را بر آن حضرت بستند و او در دوم محرم، در کربلا منزل نمود.

زمانی که خورشید تابناک مکه، ظهور کند، کوفه را به عنوان مقر حکومت خود بر خواهد گزید. امام محمد باقر علیه السلام می فرماید:

«مهدی قیام می کند و به سوی کوفه می رود و منزلش را آن جا قرار می دهد».(۱)

هم چنین می فرماید:

«هنگامی که قائم ما قیام کند و به کوفه برود، هیچ مؤمنی نخواهد بود، مگر آن که در آن شهر، در کنار مهدی سکونت می گزیند، یا به آن شهر می رود».(۲)

ص: ۴۷

۱- قصص الانبیاء، راوندی، ص ۸۰؛ بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۲۲۵؛ چشم اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ص ۱۷۰.

۲- بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۸۵؛ غیبت طوسی، ص ۲۷۵؛ چشم اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ص ۱۷۰.

ابوبکر حضرمی می گوید: به امام محمد باقر یا امام صادق علیه السلام گفتم: کدام سرزمین پس از حرم خدا و حرم پیامبرش با فضیلت تر است؟ فرمود:

«ای ابابکر! سرزمین کوفه که جایگاه پاکی است و در آن مسجد سهله قرار دارد و مسجدی که همه پیامبران در آن نماز خوانده اند. آن جا عدالت الهی پدیدار می گردد و قائم به عدل و قیام کنندگان پس از او از همان جا خواهند بود. آن جا، جایگاه پیامبران و جانشینان صالح آنان است».(۱)

امام صادق علیه السلام از مسجد سهله یاد کرد و فرمود:

«آن خانه صاحب ما (مهدی موعود) است؛ زمانی که با خاندانش در آن جا سکونت گزینند».(۲)

از مجموع این روایات فهمیده می شود که شهر کوفه، پایگاه اصلی فعالیت ها و مرکز فرمانروایی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف خواهد بود، پایگاهی که زمانی مقرر حکومت امیرمؤمنان علیه السلام بود و امام حسین علیه السلام به آن سو می رفت.

ص: ۴۸

۱- کامل الزیارات، ص ۳۰؛ مستدرک الوسائل، ج ۳، ص ۴۱۶؛ چشم اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ص ۱۷۰.

۲- کافی، ج ۳، ص ۴۱۵؛ ارشاد، ص ۳۶۲؛ التهذیب، ج ۳، ص ۲۵۳؛ غیبت طوسی، ص ۲۸۳؛ وسائل الشیعه، ج ۳، ص ۵۳۲؛ بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۳۱.

۱۵. خون خواهی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف از قاتلان امام حسین علیه السلام

سالار شهیدان به فرزندش امام سجاد علیه السلام فرمود:

«ای پسر من، ای علی! سوگند به خدا که خون من از جوشش باز نمی ایستد تا این که خداوند، مهدی را برانگیزد. او به انتقام خون من، از منافقان فاسق و کافر، هفتاد هزار نفر را می کشد».^(۱)

هروی می گوید: به حضرت رضا علیه السلام عرض کردم: ای فرزند رسول خدا! نظرتان درباره این سخن امام صادق علیه السلام که می فرماید:

«هرگاه قائم ما قیام کند، بازماندگان قاتلان امام حسین علیه السلام به کیفر کردار پدرانیشان کشته می شوند» چیست؟ حضرت رضا علیه السلام فرمود: «این سخن صحیح است».

گفتم: پس این آیه قرآن (وَلَمَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى) چه معنایی دارد؟ فرمود: «آنچه خداوند می فرماید صحیح است؛ ولی بازماندگان قاتلان امام حسین علیه السلام، به کردار

ص: ۴۹

۱- مناقب ابن شهر آشوب، ج ۴، ص ۸۵؛ بحار الانوار، ج ۴۵، ص ۲۹۹؛ چشم اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ص ۱۴۸؛ معجم احادیث الامام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ج ۳، ص ۱۸۲: «یا ولدی یا علی والله لایسکن دمی حتی یبعث الله المهدی فیقتل علی دمی من المنافقین الکفره الفسقه سبعین الفا».

پدرانشان خوشحال اند و به آن افتخار می کنند و هر کس از چیزی خشنود باشد، مانند آن است که آن کار را انجام داده است. اگر مردی در مشرق کشته شود و مرد دیگری در مغرب به کشته شدن او خشنود باشد، نزد خداوند شریک گناه قاتل است. و این که قائم، فرزندان قاتلان امام حسین را هنگام ظهورش نابود می سازد، برای این است که آنان از کردار پدرانشان خشنودند». (۱)

آری، همان طوری که امام حسین علیه السلام می فرماید: روزی فرا می رسد که فرزندش امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ظهور می فرمایند و همه ظالمین را سرکوب و به مظلومین عالم عزّت می بخشند و جهان را با نور عدالت روشن می فرماید. (۲)

ص: ۵۰

-
- ۱- علل الشرایع، ج ۱، ص ۲۱۹؛ عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۲۷۳؛ بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۱۳؛ اثبات الهداه، ج ۳، ص ۴۵۵؛ چشم اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ص ۱۵۴.
 - ۲- معجم احادیث الامام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ج ۳، ص ۱۸۱: «یظهر الله قائمنا فینتقم من الظالمین. فقیل له: یا رسول الله! من قائمکم؟ قال: السابع من ولد ابنی محمد بن علی و هو الحجه بن الحسن بن علی بن محمد بن علی بن موسی بن جعفر بن محمد بن علی ابنی و هو الذی یغیب مده طویلہ ثم یظهر و یملاء الارض قسطاً و عدلاً کما ملئت جوراً و ظلماً».

۱۶. یاری امام حسین علیه السلام، یاری امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

یکی دیگر از جلوه های روشن ارتباط بین این دو اختر تابناک آسمان ولایت و امامت یاری نمودن امام حسین علیه السلام است که در حقیقت این یاری، نصرت امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف می باشد. امام حسین علیه السلام در این زمینه در شب عاشورا به اصحاب خود فرمود:

«... و قد قال جدی رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم: ولدی حسین یقتل بطف کربلا، غریباً وحیداً عطشاناً فريداً. فمن نصره فقد نصرنی و نصر ولده الحجه عجل الله تعالی فرجه الشریف...؛ همانا جدم رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: فرزند من حسین علیه السلام در زمین کربلا، غریب و تنها، عطشان و بی کس، کشته می شود، کسی که او را یاری کند مرا یاری نموده و فرزندش مهدی علیه السلام را یاری نموده است...»^(۱)

ص: ۵۱

۱- معالی السبطين، ج ۱، ص ۲۰۸؛ رياض القدس، ج ۱، ص ۲۶۳؛ سحاب رحمت، ص ۳۴۲؛ الدمعه الساكبه، ص ۲۷۱؛ ناسخ التواريخ، ج ۲، ص ۱۵۸؛ اسرار الشهاده، ص ۲۶۸؛ موسوعه کلمات الامام حسین علیه السلام، ص ۳۹۹.

یکی از ویژگی های قیام یوسف زهرا برخورداری از نصرت الهی به وسیله فرشتگان است. ابان بن تغلب می گوید: امام صادق علیه السلام می فرمود:

«کانی انظر الى القائم... و معهم اربعة آلاف صعدوا الى السماء يستاذنون في القتال مع الحسين عليه السلام فهبطوا الى الارض و قد قتل، فهم عند قبره شعثٌ غُبرٌ يَكُونُهُ الى يوم القيامة و هم ينظرون خروج القائم؛(۱) گویی قائم را می بینم که همراه (یارانش) چهار هزار فرشته ای هستند که به آسمان بالا رفتند تا اجازه جنگیدن در رکاب امام حسین علیه السلام بگیرند، ولی هنگامی که به زمین بازگشتند حضرت به شهادت رسیده بود، و آنان در کنار قبر آن حضرت پریشان موی و غبار آلود ماندند و بر آن حضرت تا روز قیامت می گریند و آنان خروج قائم عجل الله تعالی فرجه الشریف را انتظار می کشند».

در روایت دیگری درباره خصوصیات این فرشتگان آمده است:

«هیچ زیارت کننده ای به زیارت امام حسین علیه السلام نمی رود مگر این که همین فرشتگان از او استقبال

ص: ۵۲

۱- غیبت نعمانی، ص ۳۰۹، ب ۱۹، ح ۴؛ معجم احادیث الامام المهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ج ۴، ص ۱۶.

می کنند و هیچ وداع کننده ای با آن حضرت خداحافظی نمی کند مگر این که آنان او را بدرقه می کنند و بیماری نیست مگر این که آنان او را عیادت می کنند؛ هر کس بمیرد، آنان بر او نماز می گزارند و برای او طلب آمرزش می کنند و همواره منتظر ظهور امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف هستند» (۱).

شیخ صدوق رحمه الله در روایت ریان بن شیب، از حضرت امام رضا علیه السلام نقل می کند:

«و لقد نزل الى الارض من الملائكة اربعة آلاف لنصره فوجدوه قد قتل فهم عند قبره شعث غُبر الى ان يقوم القائم فيكونون من انصاره و شِعَارُهُم يا لثاراتِ الحسين؛ (۲) به تحقیق چهار هزار فرشته برای نصرت و یاری حسین علیه السلام به زمین فرود آمدند. آنان هنگامی که نازل شدند، دیدند حسین علیه السلام کشته شده است، از این رو، ژولیده و غبارآلود در نزد قبر آن حضرت اقامت کردند و همچنان هستند تا این که قائم قیام کند و آنان از یاوران و سپاه آن حضرت خواهند بود و شعارشان یا لثارات الحسين است».

به راستی، چه ارتباطی میان این دو کوب درخشان آسمان ولایت _ که ملک و ملکوت، عرش و فرش همه از یگانگی آن دو سخن

ص: ۵۳

۱- غیبت نعمانی، ص ۳۰۹، ب ۱۹، ح ۵؛ کامل الزیارات، ص ۱۱۹، ح ۵، ب ۴۱.

۲- عیون اخبار الرضا، ج ۱، ص ۲۳۳، ب ۲۸، ح ۵۸؛ معجم احادیث الامام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ج ۴، ص ۱۶۸.

می گویند _ وجود دارد. هر کجا حسین علیه السلام است، مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف نیز هست و هر کجا مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف است، حسین علیه السلام نیز می باشد. یاد و نام یکی با نام و یاد دیگری قرین و عجین است. از امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف ؛ سیدالشهدا علیه السلام را می طلبند و از سیدالشهداء، امام زمان را.

۱۸. شعار سپاه حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

در شعارهای لشکر آن حضرت _ که برگرفته از شعور عمیق آنان است _ به روشنی می توان یاد و خاطره امام حسین علیه السلام را مشاهده کرد.

در یکی از «زیارات جامعه» در قسمت سلام به حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف آمده است:

«السلام علی الامام الغائب عن الابصار و الحاضر فی الامصار و الغائب عن العیون و الحاضر فی الأفکار، بقیه الاخیار، وارث ذی الفقار، الذی یتظهر فی بیت الله الحرام ذی الاستار و ینادی بشعار یا لثارات الحسین، انا الطالب بالاوتار، انا قاصم کلّ جبار؛(۱) سلام و درود بر امامی که از دیده ها پنهان است و در شهرها حاضر، آن که از دیده ها پنهان است و در دلها حاضر، باقی مانده اخیار و خوبان، و وارث

ص: ۵۴

شمشیر ذوالفقار، آن بزرگواری که در بیت الله الحرام _ که دارای پرده ها است _ ظاهر می شود و به شعار «یا لثارات الحسین» ندا می کند و می فرماید: منم مطالبه کننده خون های به ناحق ریخته؛ منم شکننده هر ستمگر جفا پیشه».

و یاران حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف نیز به پیروی از امامشان، شعار «یا لثارات الحسین» سر می دهند. محدث بزرگ مرحوم حاجی نوری رحمه الله از کتاب غیبت فضل بن شاذان نقل کرده: «ان شعار اصحاب المهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف یا لثارات الحسین علیه السلام؛ به درستی که شعار یاوران مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف یا لثارات الحسین است».(۱)

امام صادق(۲) علیه السلام هم می فرماید: «شعار یاران حضرت مهدی یا لثارات الحسین (ای خونخواهان حسین علیه السلام) است».(۳)

۱۹. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ویرانگر مساجد چهارگانه

امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف از بین برنده و محوکننده

ص: ۵۵

۱- نجم الثاقب، ص ۴۶۹.

۲- نجم الثاقب، ص ۴۶۹.

۳- مستدرک الوسائل، ج ۱۱، ص ۱۴ ب ۴۷، ج ۷: فضیل بن یسار عن ابی عبدالله علیه السلام قال: «وهم من خشیه الله مشفقون، يدعون بالشهادة و یتمنون ان یقتلوا فی سبیل الله، شعارهم یا لثارات الحسین علیه السلام اذا ساروا یسیر الرعب امامهم مسیره شهر».

تمام آثار شرک و نفاق است؛ از این رو عاشقان، هر صبح آدینه، زمزمه «این هادم ابنیه الشرک و النفاق» را سر می دهند و منتظرند تا حضرت ظهور کند و کاخ ظلم و ستم، استبداد و بناهای نفاق را نابود سازد. به همین جهت او مساجدی را که به شکرانه کشتن امام حسین علیه السلام بنا شده است، ویران خواهد کرد.

امام محمد باقر علیه السلام درباره این مساجد می فرماید:

«در کوفه به دلیل شادی از کشتن حسین علیه السلام، چهار مسجد ساخته شد: مسجد اشعث، جریر، سمّاک و شبّ بن ربّعی».^(۱) ابوبصیر می گوید: امام محمد باقر علیه السلام فرمود: «هنگامی که قائم ما قیام کند، چهار مسجد را در کوفه ویران می سازد...».^(۲)

این مساجد اگر چه هم اکنون موجود نیست؛ ولی ممکن است بعدها گروهی از روی دشمنی با اهل بیت علیه السلام، آنها را دوباره بسازند.^(۳)

ص: ۵۶

۱- بحارالانوار، ج ۴۵، ص ۱۸۹.

۲- من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۵۳ و ۲۳۲؛ بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۳۳؛ اثبات الهداه، ج ۳، ص ۵۱۷، ۵۶۶؛ الشیعه و الرجعه، ج ۲، ص ۴۰۰؛ ارشاد، ص ۳۶۵؛ روضه الواعظین، ج ۲، ص ۲۴۶؛ چشم اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ص ۱۵۷.

۳- مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف، ص ۹۴۱؛ چشم اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ص ۱۵۷.

اشاره

با بررسی «ادعیه و زیارات» مربوط به سیدالشهدا علیه السلام و امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف به ارتباط وثیق و تنگاتنگ میان این دو نور پاک پی می بریم؛ هر دو امام علیهم السلام در ماه شعبان به دنیا آمده اند و در روز تولد حسین علیه السلام باید به یاد مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، بود و در روز تولد مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، باید حسین علیه السلام را یاد کرد. در دعای هر یک، باید جملاتی را زیر لب زمزمه نمود که یاد دیگری را در دل زنده می کند. در این قسمت، نمونه هایی چند از این حقیقت اشاره می شود:

۱. یاد حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، در میلاد امام حسین علیه السلام

شیعیان و شیفتگان مذهب جعفری، در روز سوم شعبان میلاد سالار شهیدان، یاد فرزندان آن حضرت را نیز در دل ها تازه تر می کنند. در توقیع مبارک حضرت امام حسن عسکری علیه السلام برای قاسم بن علاء همدانی آمده است: در روز تولد امام حسین علیه السلام این دعا را بخوان:

«اللهم انی استلک بحق المولود فی هذا الیوم الموعود بشهادته قبل استهلاله و ولادته بکته السماء و من فیها و الارض و من علیها ... المعوض من قتله

ان الائمة من نسله و الشفاء فى تربته و الفوز معه فى أوبته و الأوصياء من عترته بعد قائمهم و غيبته؛(۱) خداوند! من تو را به مقام مولود این روز می خوانم. او که پیش از آن که به دنیا چشم بگشاید و قبل از آن که تولد یابد، وعده و خبر شهادتش داده شد. آسمان و هر کس در آن بود و زمین و هر کس بر روی آن بود، بر او گریه کرد... او که در عوض شهادت او، ائمه از نسل او شدند و شفا در تربت او قرار داده شد، فوز و رستگاری با او، در روز رجوع و بازگشت او و بازگشت اوصیاء از خاندان او، بعد از قائم آنان و سپری شدن غیبت او می باشد».

و در لوحی که به نام مقدّس حضرت فاطمه علیهما السلام معروف است(۲)، ارتباط محکم و راستینی بین امام حسین علیه السلام و حضرت حجت عجل الله تعالی فرجه الشریف وجود دارد. این لوح به مناسبت تولّد امام حسین علیه السلام توسط جبرئیل امین به رسم چشم روشنی از طرف خداوند متعال به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم هدیه شد. رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم آن را مطالعه

ص: ۵۸

۱- مصباح المتهجد، اليوم الثالث يوم ولد فيه الحسين عليه السلام، ص ۷۵۸، مفاتیح الجنان، اعمال روز سوم شعبان؛ اقبال، ص ۶۸۹؛ شیعه و رجعت، ص ۱۹۰.

۲- اصول کافی، ج ۲، ص ۴۷۱؛ الامامه و التبصره، ص ۱۰۴؛ کمال الدین، ج ۱، ص ۳۱۰؛ غیبت طوسی، ص ۱۴۵.

می کنند و می فرمایند: «سزاوار نیست که این چشم روشنی به شخصی غیر از فاطمه زهرا علیهما السلام سپرده شود».

نکته مهم آن، زمان فرستادن (تولد امام حسین) و محتویات و مطالب آن (یاد مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف) است. (۱)

وقتی به نام مقدّس امام حسین علیه السلام می رسد، می فرماید:

«... جعلت کلمتی التامّه معه و حجّتی البالغه عنده ...؛ کلمه تامه و حجت بالغه خود (امام زمان) را با حسین و نزد او قرار دادم».

۲. یاد حسین علیه السلام، در میلاد امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

یکی از شب های با عظمت سال، شب تولد یوسف زهرا علیهما السلام است که در روایت، افضل شب های سال بعد از شب قدر شمرده شده، و در آن احیاء و شب زنده داری توصیه شده است.

عاشقان حضرت در آن شب، یاد حضرت اباعبدالله علیه السلام را در دل های خود احیاء می کنند و با زیارت عاشورا جان خود را صفا می بخشند، چرا که شب امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف، شب

ص: ۵۹

زیارتی مخصوص سالار شهیدان فرزند فاطمه زهرا علیهما السلام است.

محدث بزرگوار، شیخ عباس قمی رحمه الله در مفاتیح الجنان می نویسد: با فضیلت ترین اعمال شب نیمه شعبان _ که باعث آمرزش گناهان است _ زیارت امام حسین علیه السلام می باشد. هر که می خواهد، روح صد و بیست و چهار هزار پیامبر با او مصافحه کند، امام حسین علیه السلام را زیارت کند. اقل زیارت آن حضرت آن است که به بالای بامی رود و به سمت راست و چپ نگاه کند، سپس سر به جانب آسمان بلند کند و حضرت را با این کلمات زیارت کند:

«السلام علیک یا ابا عبدالله، السلام علیک و رحمه الله و برکاته»^(۱).

در قسمت «زیارات» نیز می نویسد: احادیث بسیاری در فضیلت زیارت امام حسین علیه السلام در نیمه شعبان وارد شده است. و بس است در این باب آنچه که به چندین سند معتبر از حضرت امام زین العابدین علیه السلام و امام جعفر صادق علیه السلام وارد شده که:

هر که بخواند با او صد و بیست و چهار هزار پیامبر، مصافحه کنند، زیارت کند قبر ابی عبدالله

ص: ۶۰

۱- مصباح المتعبد، ليله النصف من شعبان؛ مفاتیح، اعمال شب نیمه شعبان.

الحسین علیه السلام را در نیمه شعبان. به درستی که ملائکه و ارواح پیامبران، رخصت می طلبند و به زیارت آن حضرت می آیند. پس خوشا به حال آن که مصافحه کند با ایشان، و ایشان مصافحه کنند با او. پنج پیامبر اولوالعزم (نوح، ابراهیم، موسی، عیسی علیهم السلام و محمد صلی الله علیه و آله و سلم) نیز با ایشان اند.»

۳. شب قدر و یاد امام حسین علیه السلام

شب قدر، شب امام زمان علیه السلام است. و ملائکه و روح بر آن حضرت نازل شده، تقدیر امور را در اختیار او می گذارند. پیشوایان معصوم علیهم السلام در تفسیر سوره قدر فرموده اند: فرشتگان در این شب، مقدرات یک سال را نزد ولی مطلق زمان آورده، بر او عرضه و تسلیم می کنند.^(۱)

در چنین شبی _ که به حجت بن الحسن العسکری علیه السلام تعلق دارد _ یاد جدّ بزرگوارش در دل ها زنده می شود؛ چرا که یکی از اعمال مستحبی شب قدر، زیارت امام حسین علیه السلام است. شیخ عباس قمی رحمه الله می نویسد: «بدان که احادیث در فضیلت زیارت امام حسین علیه السلام در ماه مبارک رمضان _ خصوصاً شب اول و نیمه و آخر آن و به خصوص شب قدر _ بسیار است. از

ص: ۶۱

۱- کافی، ج ۱، ص ۲۴۲؛ کتاب الحجه، باب فی شان انا انزلناه فی ليله القدر و تفسیرها .

حضرت امام محمد تقی علیه السلام منقول است که:

هر که زیارت کند امام حسین علیه السلام را در شب بیست و سوم ماه رمضان _ و آن شبی است که امید است شب قدر باشد و در آن شب هر امر محکمی جدا و مقدر می شود _ مصافحه کند با او روح صد و بیست و چهار هزار ملک و پیغمبر که همه از خداوند در زیارت آن حضرت در این شب رخصت می طلبند».

از حضرت امام صادق علیه السلام مروی است:

«چون شب قدر می شود، منادی از آسمان هفتم از بطن عرش ندا می کند که حق تعالی هر کسی را که به زیارت قبر حسین علیه السلام آمده، آمرزید».

و در روایت دیگر است که هر که شب قدر نزد قبر آن حضرت باشد و دو رکعت نماز بگذارد نزد آن حضرت، یا آنچه که میسر شود و از حق تعالی بهشت و پناه از آتش را بخواهد؛ خداوند به او بهشت و پناه از آتش را عطا فرماید».

و ابن قولویه از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده که «هر که زیارت کند قبر امام حسین علیه السلام را در ماه رمضان و در راه زیارت بمیرد، حسابی نخواهد داشت و به او بگویند که

بدون خوف و بیم داخل بهشت شو» (۱).

۴. دعای ندبه و یاد امام حسین علیه السلام

یکی از دعا‌های بسیار مهم و با ارزش در میان شیعه، دعای «ندبه» است که عاشقان حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف هر صبح جمعه دور هم گرد آمده و با خواندن آن، با حضرتش تجدید عهد و پیمان می کنند؛ این دعا سندی صحیح دارد و بخش عمده و چشمگیر آن، التجاء به مهدی موعود و تأسّف از غیبت و دردمندی از فراق آن بزرگوار است و بخش هایی از این دعا، مربوط به جدّ بزرگوار امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف سالار شهیدان است؛ مانند: «این الحسن؟ این الحسین؟ این ابناء الحسین؟ حسن علیه السلام کجا است؟ حسین علیه السلام چه شد؟ فرزندان حسین کجایند و چه شدند؟».

قسمت دیگری از این دعای شریف «این الطالب بدم المقتول بکربلا؟؛ کجاست آن طالب خون شهید کربلا؟» که از حساسیت فوق العاده ای برخوردار است.

ص: ۶۳

۱- مفاتیح الجنان، بخش زیارات، زیارت امام حسین علیه السلام در شبهای قدر.

ندبه کنندگان مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، منتظرانِ منتقم آل محمدند تا تقاص خون به ناحق ریخته فرزند فاطمه علیهما السلام را بگیرد و موجب شادی و بهجت قلب نازنین رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم شود.

آری، صبح جمعه و دعای سوزان ندبه، در فراق امام زمان و یاد سید الشهداء علیه السلام است. و چه بسا همین یاد امام حسین علیه السلام در صدق و صفای این دعا، اثری ژرف به جای نهد.

۵. زیارت عاشورا و یاد مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

«زیارت عاشورا»، که از سوی امام محمد باقر علیه السلام، و از ناحیه خداوند متعال به شیعیان و شیفتگان تعلیم داده شده است مضامین والایی دارد.

در یکی از قسمت های زیارت چنین آمده است:

«ان یرزقنی طلب ثارک مع امام منصور من اهل بیت محمد صلی الله علیه و آله و سلم ؛ همانا از خداوند می خواهم خون خواهی تو را در کنار امام یاری شده از خاندان پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم روزیم گرداند».

در قسمتی دیگر عرضه می دارد: «ان یرزقنی طلب ثاری [کم] مع امام هدی [مهدی] ظاهر ناطق بالحق منکم».

زائر در این فقره، مشارکت در خون خواهی امام حسین علیه السلام به وسیله امام زمان علیه السلام را طلب می کند، چرا که مقصود از امام هدی و منصور، دوازدهمین پیشوای شیعیان حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف می باشد و علت این که او را منصور نامیده اند، این است که ایشان در طلب خون جدشان یاری می شوند.

امام محمد باقر علیه السلام در شرح آیه شریفه (وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا) فرمودند:

«سَمِّي المَهْدِي المنصور كما سَمِّي احمد محمداً و كما سَمِّي عيسى المسيح؛ مهدى عجل الله تعالی فرجه الشریف، منصور نامیده شد، همان طوری که احمد، به محمد صلی الله علیه و آله و سلم و عیسی به مسیح علیه السلام نامیده شد.» (۱)

محمد بن مسلم می گوید: شنیدم اباجعفر فرمود: «قائم ما منصور به رعب و مؤید به نصر است...» (۲).

۶. روز عاشورا و یاد حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

جلوه ای دیگر از ارتباط دو فرزند زهرا علیهما السلام،

ص: ۶۵

۱- تفسیر فرات کوفی، ص ۱۲۲؛ بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۳۱؛ معجم احادیث الامام المهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ج ۵، ص ۲۲۷.

۲- بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۱۹۱.

روز عاشورا است، که دل عزاداران باید به عشق ولی عصر بتپد و ذکر قیام اباعبدالله، با یاد امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، توأم باشد.

صالح بن عقبه از پدرش نقل می کند: امام محمد باقر علیه السلام فرمود:

«هر کس حسین بن علی علیه السلام را در روز دهم محرم زیارت کند تا آن که نزد قبر آن حضرت گریان شود، خداوند _ تبارک و تعالی _ ثواب دو هزار حج و دو هزار عمره و دو هزار جهاد به او عطا کند که ثواب آن ها، مثل ثواب کسی است که در خدمت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و ائمه طاهرین علیه السلام حج و عمره و جهاد کرده باشد».

راوی می گوید: عرض کردم: فدایت شوم، کسی که در شهرهای دور باشد و ممکن نباشد که در مثل این روز به سوی قبر آن حضرت رود، آیا برای او ثوابی است؟

امام علیه السلام فرمود:

«هرگاه چنین باشد به سوی صحرا یا بر بلندی بام خانه خود رود و به سوی حضرت اشاره کند و سلام دهد و در نفرین بر قاتلان وی جدیت نماید و بعد از آن دو رکعت نماز بخواند. این کار را در اوایل روز انجام دهد و خود بر امام حسین علیه السلام بگرید و کسانی را که در خانه اش هستند نیز به گریه بر آن حضرت وا دارد. و یکدیگر را به این که در شهادت امام حسین علیه السلام مصیبت زده شده اند، تعزیت

گویند. و هرگاه چنین کنند، همه آن ثواب ها را برای آنان ضامنم».

گفتم: یکدیگر را چگونه تعزیت بگویند؟

حضرت فرمودند بگویند:

«اعظم الله اجورنا بمصابنا بالحسين عليه السلام و جعلنا و اياكم من الطالبين بثاره مع وليه الامام المهدي من آل محمد عليهم السلام؛ خداوند اجر ما و شما را در مصیبت حسین علیه السلام بزرگ گرداند و ما و شما را از کسانی قرار دهد که به همراه ولی امام حسین، امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف از آل محمد علیهم السلام طلب خون آن حضرت کرده و به خون خواهی او برخیزیم».^(۱)

۷. حرم امام حسین علیه السلام و دعای فرج

از اماکنی که همه معصومان علیه السلام دل داده آن هستند، بارگاه ملکوتی سالار شهیدان است. و از جمله مکان هایی که دعا برای تعجیل فرج مؤکد است، همین مکان گرامی است. صاحب مکیال المکارم در این باره می نویسد:

«هرگاه مؤمن از حرم امام حسین علیه السلام انواع ظلم و مصیبتی که بر او و خاندانش وارد آمده را در ذهن مجسم کند، و بداند که خون خواه آن جناب و انتقام گیرنده از دشمنان و ستم کنندگان به او،

ص: ۶۷

۱- مصباح المتعبد، باب المحرم و شرح زیاره الحسین علیه السلام، ص ۷۱۳ و ۷۱۴؛ بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۲۹۰.

مولایمان صاحب الزمان است، عقل و مودتش او را خواهند برانگیخت که برای تعجیل فرج و ظهور آن حضرت دعا نماید، و با تضرع و زاری این امر را از درگاه الهی بخواهد».

و شاهد بر این است آنچه در روایت ابو حمزه ثمالی در باب هفتاد و نهم کامل الزیارات از امام صادق علیه السلام آمده که در جایی از آن زیارت فرموده: پس از درود فرستادن بر حسین علیه السلام و بر همه امامان علیهم السلام درود می فرستی و می گویی: خداوندا به آنها کلمات خویش را تمام گردان و وعده ات را به ایشان تحقق بخش... سپس گونه ات را بر زمین بگذار و بگو:

«اللهم رب الحسين اشف صدر الحسين، اللهم رب الحسين أطلب بدم الحسين؛(۱) خداوندا! ای پروردگار حسین، سینه حسین را شفا بده، خداوندا! ای پروردگار حسین برای حسین خون خواهی کن»(۲).

این فراز در دعاهاى دیگر نیز آمده است. در دعایی که از امام صادق علیه السلام نقل شده است می خوانیم: «اللهم رب الحسين، اشف صدر الحسين

ص: ۶۸

۱- کامل الزیارات، ص ۴۰۵.

۲- مکیال المکارم، ج ۲، ص ۹۹.

در دعای دیگر آمده است: «اللهم رب الحسين اشف صدر الحسين، اطلب بدم الحسين انتقم للحسين».(۲) شاید دعایی که امروزه مرسوم شده و می گویند: «یا رب الحسين بحق الحسين اشف صدر الحسين بظهور الحجه» از همین فرازا گرفته شده باشد.

۸. حقیقت انتظار در بارگاه امام حسین علیه السلام

در یکی از زیارت نامه های بارگاه ملکوتی امام حسین علیه السلام زائرین چنین می گویند:

«السلام علیک یا ابن رسول الله ان لم اکن ادرکت نصرتک بیدی فها انا اذا وافد الیک بنصرتی قد اجابک قلبی و سمعی و بصری و بدنی و رای و هوای علی التسلیم لک و الخلف الباقي من بعدک الادلاء علی الله من ولدک، فنصرتی لکم معده حتی یحکم الله بامرہ و هو خیر الحاکمین»(۳) درود بر تو ای فرزند رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم زمان شما را درک نکردم تا شما را با دستم نصرت کنم، اما اکنون با همه وجودم، قلبم، گوش و چشمم، بدن و رأیم و همه خواسته هایم تسلیم امر شمایم و در راه نصرت شما و جانشینان شما، یعنی راهنمایان به سوی خدا از

ص: ۶۹

۱- بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۲۳۱.

۲- بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۲۵۴.

۳- تهذیب الاحکام، ج ۶، ص ۵۸.

فرزندان شما هستم. اکنون تمام نصرت و یاری من برای شما آماده است تا به هنگامی که خداوند اراده و حکم کند و او بهترین حاکم است».

از این فراز، معنا و مفهوم انتظار و کیفیت آمادگی برای ظهور امام علیه السلام روشن می شود؛ جان و دل، عقل و سر، رأی و هوا، همه را در راه امام حسین علیه السلام و مهیا داشتن و بر اراده و خواست او خود را هم سو کردن، روح انتظار است که جمله «و الخلف الباقي من بعدك» به این معنا هم تا این عصر امتداد می دهد.

چهار: همراه تشرفات

اشاره

در تشرفات فراوانی، دلدادگی و پیوند امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف با امام حسین علیه السلام منعکس شده است. در برخی از کتاب ها ده ها نمونه ذکر شده است. (۱)

۱. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و گریه بر امام حسین علیه السلام

سید بحر العلوم رحمه الله روزی به قصد تشرف به سامرا تنها به راه افتاد. در بین راه درباره این مسأله که «گریه بر امام حسین علیه السلام گناهان را می آمرزد» فکر می کرد. همان وقت متوجه شد که شخص عربی، سوار بر اسب به او

ص: ۷۰

۱- ر.ک: عنایات حضرت بقیه الله به آثار امام حسین علیه السلام که بیش از هشتاد حکایت در این رابطه نقل شده است.

رسید و سلام کرد. بعد در لحظه ای پرسید: جناب سید! درباره چه چیز به فکر فرو رفته ای؟ و در چه اندیشه ای؟ اگر مساله علمی است مطرح کنید، شاید من پاسخش را بدانم. سید بحرالعلوم فرمود: در این باره فکر می کنم که چطور می شود، خدای تعالی این همه ثواب به زائران و گریه کنندگان بر حضرت سیدالشهدا علیه السلام می دهد؛ مثلاً- در هر قدمی که در راه زیارت بر می دارد، ثواب یک حج و یک عمره در نامه عملش نوشته می شود و برای یک قطره اشکی تمام گناهان صغیره و کبیره اش آمرزیده می شود؟

آن سوار عرب فرمود: تعجب نکن! من برای شما مثالی می آورم تا مشکل حل شود.

سلطانی به همراه درباریان خود به شکار می رفت. در شکارگاه از همراهیاناش دور افتاد و به سختی فوق العاده ای افتاد و بسیار گرسنه شد. خیمه ای را دید و وارد آن جا شد. در آن سیاه چادر، پیرزنی را با پسرش دید. آنان در گوشه خیمه بز شیرده ای داشتند و از راه مصرف شیر این بز، زندگی خود را می گذراندند. وقتی سلطان وارد شد،

او را نشناختند؛ ولی برای پذیرایی از مهمان، آن بز را سر بریده و کباب کردند؛ زیرا چیز دیگری برای پذیرایی نداشتند. سلطان شب را همان جا خوابید و روز بعد، از ایشان جدا شد و خود را به درباریان رسانید و جریان را برای اطرافیان نقل کرد.

در نهایت از ایشان سؤال کرد: اگر بخواهم پاداش مهمان نوازی پیرزن و فرزندش را داده باشم، چه عملی باید انجام بدهم؟ یکی از حاضران گفت: به او صد گوسفند بدهید. و دیگری که از وزیران بود، گفت: صد گوسفند و صد اشرفی بدهید. یکی دیگر گفت: فلان مزرعه را به ایشان بدهید.

سلطان گفت: هر چه بدهم کم است؛ زیرا اگر سلطنت و تاج و تخت را هم بدهم، آن وقت مقابله به مثل کرده ام؛ چون آنان هر چه را که داشتند به من دادند. من هم باید هر چه را که دارم، به ایشان بدهم تا مقابله به مثل شود.

بعد سوار عرب پرسید: حالا جناب بحر العلوم، حضرت سیدالشهدا علیه السلام، هر چه از مال و منال، اهل و عیال، پسر و برادر، دختر و خواهر و سر و پیکر داشت، همه را در راه

خدا داد، پس اگر خداوند به زائران و گریه کنندگان، آن همه اجر و ثواب بدهد، نباید تعجب کرد؛ چون خدا _ که خدائیش را نمی تواند به سیدالشهدا علیه السلام بدهد _ پس هر کاری که می تواند، انجام می دهد؛ یعنی، با صرف نظر از مقامات عالی خودش، به زائران و گریه کنندگان آن حضرت، درجاتی عنایت می کند. در عین حال اینها را جزای کامل برای فداکاری آن حضرت نمی داند.

چون شخص عرب این مطالب را فرمود، از نظر سید بحرالعلوم غایب شد. (۱)

۲. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و عزاداری امام حسین علیه السلام

یکی از ویژگی های بارز و از خصایص برجسته علامه بحرالعلوم رحمه الله، ارادت وصف ناپذیر و شور و عشق خالصانه او به سالار شهیدان و ارج نهادن به سوگواری برای آن حضرت و

ص: ۷۳

۱- دیدار یار، ج ۲، ص ۲۰۰. هر چند مرحوم نهانندی این گفت و گو را از تشرفات مرحوم بحرالعلوم رحمه الله به محضر امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف دانسته است؛ ولی مرحوم دربندی (متوفای ۱۲۸۵ هـ ق) در اسرار الشهادات تصریح کرده که این گفت و گو بین مرحوم بحرالعلوم و شاگرد زاهد و عارفش شیخ حسین نجف انجام گرفته است. (اسرار الشهادات، ج ۳، ص ۴۶، قم، انتشارات ذوی القربی، ۱۴۲۰ هـ ق)

بزرگداشت روزهای جاودانه تاسوعا و عاشورا بود. در این رابطه، علامه بحرالعلوم، حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف را نیز در صف عزاداران می بیند که قضیه از این قرار است:

روز عاشورایی بود و موج سوگواران از هر سو، به سوی کربلا در حرکت بود. علامه بحرالعلوم رحمه الله نیز به همراه گروهی از طلاب، به استقبال عزاداران و سینه زنان حرکت کردند. در فاصله نه چندان دوری از کربلا، محلی به نام «طُویرج» واقع شده است که دسته سینه زنی آنان و سبک سوگواریشان مشهور است.

هنگامی که علامه و همراهانش به آنان رسیدند، ناگهان علامه با آن کهولت سن و موقعیت اجتماعی و علمی، لباس خویش را به کناری نهاده و سینه خویش را گشود و در صف سینه زنان، با شوری وصف ناپذیر به سینه زدن پرداخت.

علما و طلاب که همراه او جهت استقبال سوگواران و دسته های عزاداری آمده بودند، هر چه تلاش کردند تا مانع کار او شوند و از شور و احساسات گرم و عارفانه او بکاهند، نه تنها موفق نشدند؛ بلکه گروهی از آنان،

چنان تحت تأثیر او قرار گرفتند که به او پیوستند و گروهی دیگر نیز برای حفظ او _ که مبادا بر اثر موج جمعیت زیر دست و پا بیفتد و دچار ناراحتی و صدمه شود _ به مراقبت از او پرداختند.

سرانجام مراسم پرشور سوگواری و سینه زنی پایان یافت و آن سید بزرگوار، لباس خود را پوشیده، به خانه بازگشت. یکی از خواص، از او پرسید: چه رویدادی پیش آمد که شما چنان دچار احساسات پاک و خالصانه شدید که آن گونه سر از پا نشناخته، لباس از تن درآوردید و به سینه زنان پیوستید؟

آن مرحوم در پاسخ گفت: حقیقت آن است که با رسیدن به دسته سوگواران و سینه زنان، به ناگاه چشمم به محبوب دل ها، کعبه مقصود و قبله موعود، امام عصر علیه السلام افتاد و دیدم آن گرامی مرد عصرها و نسل ها، با سر و پای برهنه در میان انبوه سینه زنان، در سوگ پدر والایش حسین علیه السلام با چشمانی اشک بار به سر و سینه می زند. به همین جهت آن منظره مرا به حالی انداخت که

قرارم از کف رفت و سر از پا نشناخته، وارد صف سوگواری و سینه زنان شدم و در برابر کعبه مقصود و قبله موعود، به سوگواری پرداختم. (۱)

۳. توجه دادن به آستان امام حسین علیه السلام

مردی به نام «سرور» که از کودکی گنگ بود و قدرت سخن گفتن نداشت. به مرز سیزده یا چهارده سالگی رسیده بود که پدرش دست او را گرفت و نزد سومین سفیر خاص، جناب حسین بن روح آورد و از او درخواست کرد که از حضرت مهدی علیه السلام تقاضا کند که خود آن گرامی، شفای زبان او را از خدا بخواهد.

جناب حسین بن روح پس از اندکی به آنان گفت:

«إِنَّكُمْ أُمَرْتُمْ بِالْخُرُوجِ إِلَى الْحَائِرِ».

یعنی: حضرت مهدی علیه السلام به شما دستور داده است که به مرقد مطهر امام حسین علیه السلام بروید. (۲)

ص: ۷۶

۱- العبقری الحسان، ج ۱، ص ۱۱۹، س ۱۱.

۲- با این که حضرت مهدی علیه السلام می توانست خودش دعا کند و بی درنگ شفا بخشد، اما دل ها را متوجه کربلا ساخت. در روایت صحیح آمده است که: «خداوند، سرزمین ها و مکان های مقدسی دارد که دوست می دارد در آنجا خوانده شود... و از جمله آنها کنار قبر منور حسین علیه السلام است».

پدر، آن جوان گنگ را به همراه عمویش به کربلا آوردند و پس از زیارت مرقد منور پیشوای شهیدان، پدر و عمویش او را به نام صدا کردند و گفتند: «سُرور!» به ناگاه با زبانی فصیح و گشاده گفت: «لیک!»

پدرش گفت: «پسرم! سخن گفتی؟»

سُرور گفت: «آری! پدر جان!» (۱).

۴. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و زیارت امام حسین علیه السلام

حاج علی بغدادی می گوید: (در تشریف خود) به حضرت صاحب الامر علیه السلام عرض کردم: ای سرور ما! مسأله ای دارم؟ فرمود: بپرس. گفتم: روضه خوان های امام حسین علیه السلام، می خوانند که سلیمان اعمش، نزد شخصی آمد و از زیارت حضرت سیدالشهدا علیه السلام پرسید آن شخص گفت: بدعت است. شب آن شخص در عالم رؤیا، هودجی را میان زمین و آسمان دید، سؤال کرد: در آن هودج کیست؟ گفتند: فاطمه زهرا علیها السلام و خدیجه کبری علیها السلام. گفت: به کجا می روند؟ گفتند: امشب (شب جمعه)، برای زیارت امام

ص: ۷۷

حسین علیه السلام می روند. همچنین دید رقعه هایی از هودج می ریزد و در آنها نوشته است: «امان من النار؛ لزوار الحسین فی ليله الجمعة امان من النار يوم القيامة؛ این برگ امانی است در روز قیامت برای زوار امام حسین علیه السلام در شب های جمعه». آیا این حدیث، صحیح است؟ فرمودند: آری! راست و درست است.

گفتم: سیدنا! صحیح است که می گویند: هر کس امام حسین علیه السلام را در شب جمعه زیارت کند، این زیارت برگ امان از آتش است؟ فرمود: آری والله؛ و اشک از چشمانش جاری شد و گریست... (۱)

۵. حضور در مجالس حسینی

در این رابطه صدها حکایت موثق نقل شده است. یکی از این تشرفات، قضیه ای است که «آیت الله سید رضا صدر» بدون واسطه این گونه نقل می کند:

حضرت آیت الله آقای حاج سید حسین

ص: ۷۸

۱- العبقری الحسان، ج ۲، ص ۱۱۴؛ النجم الثاقب، ص ۴۸۴؛ مفاتیح، ص ۷۹۸؛ عنایات حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف، ص ۷۷؛ عنایات حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به علما و طلاب، ص ۱۰۱. امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف را بارها در حرم امام حسین علیه السلام ملاقات نموده اند. آیت الله نمازی شاهرودی بعد از تشریفش می گوید: وقتی امام مهدی علیه السلام را زیارت کردم متوجه شدم ایشان را قبلاً بارها و اکثر اوقات در حرم امام حسین علیه السلام مشاهده کرده بودم. عنایات حضرت بقیه الله به آثار امام حسین علیه السلام، ص ۱۳۴.

حائری» که سالیانی در کرمانشاه سکونت داشتند و منزل ایشان مرکز نزول زوار کربلا- از شناخت و ناشناخت در رفت و برگشت بود، خود ایشان چنین حکایت کرد:

در میان زوار ناشناس، سیدی به منزل من وارد شد که او را نمی شناختم. چند روزی میهمان ما بود، پی بردم که فرد عادی نیست و با جهان دیگر رابطه دارد. روزهای واپسین ماه ذی الحجه بود که این سید بزرگوار در خانه من رحل اقامت انداخته بود و چون در دهه عاشورای ماه محرم روزه داشتیم، بدو گفتم:

می توانی به من خبر دهی که آیا روزه ما مورد رضایت آقا امام زمان علیه السلام است یا نه؟ سید برای جواب مهلت خواست.

ماه ذی الحجه به پایان رسید و جواب سید نرسید. ماه محرم قدم گذارد و روزه ما آغاز شد. روز دوم محرم بود و ما بر سر ناهار بودیم. سید، پاسخ داده و گفت:

آری، مورد رضایت است و خود آقا روز نهم _ یعنی روز تاسوعا _ به مجلس شما تشریف می آورند. آقای حائری قبول این

سخن برایش دشوار بود (دانشمندان به چنین سخن هایی کمتر ایمان می آوردند، سید هم همان طور بود). برای اطمینان آقای حائری، از حوادث روز تاسوعا، یعنی روز تشریف فرمایی خبر داد و چنین گفت که واعظ شهیر کرمانشاه، یعنی اشرف، در آن روز جایی منبر نمی رود به جز در روضه شما، آن هم نه در وقت معین شده که خاتم مجلس باشد، بلکه او نخستین کسی است که روز تاسوعا در مجلس شما شرکت خواهد کرد.

در آن روز «اشرف شیرازی» نخستین کسی است که در منزل شما بر منبر خواهد نشست و منبری مختصر خواهد داشت و سپس به زیر می آید و یکسر به خانه می رود و در هیچ مجلسی شرکت نمی کند. منبرش را بدون خطبه ای یا آیه ای از قرآن یا شعری آغاز می کند و بدون مقدمه داخل سخن می شود.

دیگر آن که، رسم اهل منبر است که روز تاسوعا از فضائل و مناقب حضرت عباس و شهادت آن حضرت سخن گویند. در آن روز، هیچ کدام از آقایان اهل منبر از حضرت عباس

نام نمی برند و همگان از امام زمان می گویند و سخنانشان درباره آن حضرت است. پس از شنیدن این خبرها، آقای حائری روزشماری می کند که کی روز تاسوعا می رسد و چرا دیر می رسد.

و این از دو نظر بود: عشق به شرفیابی و برخورداری از این سعادت و پی بردن به صحیح بودن خبرهای سید، در روز تاسوعا. روز تاسوعا رسید و آقای حائری زودتر از روزهای دیگر در مجلس شرکت می کند. هنوز چند تنی بیشتر در مجلس حضور نیافته بودند که اشرف می آید.

آقای حائری بدو می گوید: آقای اشرف! برای چه آمده اید؟ چون وقت منبر او نبود، وقت منبرش چند ساعت دیگر بود. اشرف پاسخ داده گفت: آقا فردا عاشورا است و من بایستی وظیفه ام را در آن روز انجام دهم. سینه ام خسته شده و بایستی سی مجلس را اداره کنم. با خود فکر کردم که امروز استراحت کرده به هیچ مجلسی نروم تا خستگی برطرف شود و برای فردا آماده باشم. این جا نیز برای منبر

نیامده ام، بلکه برای کسب برکت آمده ام که توسلی بجویم و سپس به خانه بروم و تا شب استراحت کنم. طولی نکشید که اشرف برخاست و به سوی منبر رفت، در حالی که بیش از چند تن بیشتر در مجلس حضور نیافته بودند.

وقتی که بر منبر نشست، سکوتی کرد که ممتد بود. آن گاه حالتی به وی دست داد و بدون خطبه و قرائتی از آیه ای از قرآن و یا خواندن شعری، سخنش را چنین آغاز کرد:

ای گمشده در بیابان ها کجایی؟! سپس به مناجات حضرت مهدی پرداخت و نالیدن گرفت. پس از چند دقیقه ای کوتاه از منبر به زیر آمد و گفت: می روم استراحت کنم. پس از او منبری دوم از اشرف پیروی کرده و از امام زمان سخن گفت. سومی نیز از آن حضرت دم زد. چهارمی هم، پنجمی نیز.

تا پایان مجلس همه آقایان گویندگان از آن حضرت سخن گفتند و نامی از حضرت عباس نبردند. آقای حائری چنین گفت:

من سراپا منتظر تشریف فرمایی حضرت بودم، می خواستم بدانم تشریف آورده اند یا

پس از این خواهند آمد. هنگامی که مجلس پر شد، فکر کردم بایستی با سید تماس بگیرم؛ چون آمدن حضرت تأخیر شده بود. همان طور که دم در ایستاده بودم و از آیندگان و روندگان پذیرایی می کردم، چشم انداختم تا بینم سید در کجا نشسته است. دیدم در انتهای مجلس در کنار دیواری نشسته. تصمیم گرفتم که به سوی او بروم و وضعیت را بپرسم.

به او که رسیدم، دیدم زانوها را در بغل گرفته و سرش در میان زانوهایش قرار دارد و مانند مرده ای بی جان به دیوار تکیه زده است.

صدایش زدم و گفتم: آقا.

سید سر بلند کرده مرا دید و گفت: بله آقا چه می فرمایید؟

پرسیدم: تشریف آورده اند یا نه؟

گفت: هم اکنون در مجلس تشریف دارند، و خدمتشان کسانی هستند که مجموع آنها هفت نفر می شود و جلو منبر دایره وار نشسته اند و لباس کمرچین کردی بر تن دارند.

من برگشتم و دم در به جای خود

ص: ۸۳

ایستادم و جلوی منبر را در نظر گرفتم، حلقه مقدّس هفت نفری را دیدم.

سپس قدم برداشتم و به سوی آنها رفتم. هنگامی که خدمتشان رسیدم، قدرت نداشتم که چهره ها را از یکدیگر تمیز دهم. سلام کردم و جواب شنیدم.

سپس عرض کردم: خیلی مشرف فرمودید.

یکی از آنها فرمود: شما بروید دم در، پذیرایی کنید.

امر را اطاعت کردم و دیگر سخنی نگفتم و به زودی به جای خود برگشتم.

با یک نظر از آیندگان و روندگان پذیرایی می کردم و با نظر دیگر به جلوی منبر به هفت تن مقدّس نگاه می کردم. ناگاه دیدم دیگر نیستند و غیب شدند.

مجلس که پایان یافت و با سید خصوصی شدیم، پرسیدم که چه شد و از این جا کجا رفتند؟

سید گفت: در کرمانشاه در یک مجلس دیگر شرکت کردند و آن غرفه زنی بود که در کاروانسرای قرار داشت و آن زن، روضه

داشت که دو سه تن در آن حضور می یافتند. هفت تن مقدس چند دقیقه در آن مجلس شرکت کردند و سپس از کرمانشاه رفتند.

از این نقل، چند نکته استفاده می شود:

۱. امام، علم به جزئیات دارد و حضرتش زنده است و حیات دارد. روضه خوانی ها را می دانسته و اینها را می شناخته؛

۲. روضه خوانی مورد رضایتش بوده و در مجالس روضه شرکت می کند؛

۳. روزهای نجومی نزد حضرتش حاضرند و بدان ها رفتار می کند؛

۴. نیکمردانی شرف یاب حضورش می شوند؛

۵. حضرتش در زندگی شخصی، برای آینده برنامه دارد؛

۶. در بسیاری از روضه خوانی ها شرکت نمی کند؛

۷. ناشناس، حرکت می کند؛

۸. حضرتش طی الارض دارد و کسانی که در خدمتش هستند از این فضیلت برخوردارند؛

۹. از نظرها پنهان است و گهگاه دیده می شود؛

۱۰. همه زبان ها را می داند و با هر شخصی به زبان خودش، سخن می گوید؛

۱۱. عمری طولانی و دراز دارد و این خود معجزه ای است. (۱)

۶. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، در سوگ امام حسین علیه السلام

شیخ جلیل حاج ملا سلطان علی روضه خوان تبریزی _ که از جمله عباد و زهاد بود _ نقل می کند:

در عالم رؤیا به حضور حضرت بقیه الله _ ارواحنا فداه _ مشرف شده، خدمت ایشان عرض کردم: مولای من! آنچه در زیارت ناحیه مقدسه ذکر شده که می فرمایید: «فَلَا تُدْبِنُكَ صَبَاحاً وَ مَسَاءً وَ لَا بَكِينَ عَلَيْكَ بَدَلُ الدَّمِوعِ دَمَاً» (۲)؛ ای جدّ غریبم! من هر صبح و شام بر تو گریه می کنم و به جای اشک، خون گریه می کنم» صحیح است؟ فرمود: بلی صحیح است.

عرض کردم: آن مصیبتی که در آن به جای اشک خون گریه می کنید، کدام است؟ آیا مصیبت حضرت علی اکبر است؟ فرمود: نه، اگر علی اکبر زنده بود، در این مصیبت او هم خون گریه می کرد.

ص: ۸۶

۱- راه مهدی، ص ۲۶۷.

۲- بحار الانوار، ج ۹۸، ص ۲۳۸.

گفتم: آیا مصیبت حضرت عباس است؟ فرمود: نه، اگر عباس در حیات بود، او هم در این مصیبت خون گریه می کرد.

عرض کردم: لابد مصیبت حضرت سیدالشهداء علیه السلام است. فرمودند: نه، اگر حضرت سیدالشهداء علیه السلام هم در حیات بود، در این مصیبت خون گریه می کرد.

عرض کردم: پس این کدام مصیبت است که من نمی دانم؟ فرمودند: آن مصیبت، مصیبت اسیری زینب است. (۱)

۷. عنایت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به مجالس ذکر امام حسین علیه السلام

از آن جایی که امام زمان علیه السلام صاحب عزای واقعی است، بدون تردید به مجالسی که مخلصانه برای جد بزرگوارش علیه السلام برگزار می شود، عنایت و توجه ویژه ای دارد.

علامه امینی رحمه الله در الغدير (۲) می گوید: در میان اصحاب ما مشهور است که در هر مجلسی قصیده «ابن عرندس» خوانده شود، موجب تشریف فرمایی حضرت بقیه الله _ روحی له

ص: ۸۷

۱- العبقري الحسان، ج ۱، ص ۹۸، س ۷.

۲- الغدير، ج ۷، ص ۱۴.

الفداه _ به آن مجلس می شود.

خطیب بزرگ شیعه، مرحوم شیخ عبدالزهرء کعبی رحمه الله می گوید: یک روز بعد از ظهر وارد صحن مطهر امام حسین علیه السلام شدم، شخصی در مقابل یکی از حجره های صحن شریف _ که کتاب های مذهبی می فروخت و با من سابقه آشنایی داشت _ مرا دید و گفت: کتاب کوچکی دارم که به نظرم برای شما خوب باشد و در آن اشعاری بسیار زیبا دارد. قیمت آن هم این است که یک بار آن را برایم بخوانی.

کتاب را گرفتم. خیلی کتاب مفید و سودمندی بود؛ زیرا اشعار قصیده ابن عَرَنَدَس حَلّی _ که مدت ها دنبال آن می گشتم _ در آن بود. در یکی از رواق ها نشسته، به خواندن آن اشعار برای کتاب فروش مشغول شدم و هر دو اشک می ریختم که ناگهان سیدی از بزرگان عرب را دیدم که در برابرم ایستاده به اشعارم گوش می دهد و گریه می کند.

چون به این ابیات رسیدم:

أَيُقْتَلُ ظَمَانًا حُسَيْنٌ بِكَرْبَلَا

وَفِي كُلِّ عَضْوٍ مِنْ أَنَامِلِهِ بَحْرٌ

وَالدُّهُ السَّاقِي عَلَى الْحَوْضِ فِي غَدٍ

ص: ۸۸

وَ فَاطِمَةُ مَاءُ الْفُرَاتِ لَهَا مَهْرٌ

فَوَا لَهْفَ نَفْسِي لِلْحُسَيْنِ وَ مَا جَنَى

عَلَيْهِ غَدَاةَ الطِّفْلِ فِي حَرْبِهِ الشُّمْرِ

__ آیا حسین علیه السلام باید در کربلا تشنه به شهادت برسد، با آن که در هر انگشت او دریایی یافت می شود؟

__ و با آن که پدرش علی علیه السلام در روز رستاخیز، مردم را از حوض کوثر سیراب می کند و آب فرات مهریه مادرش فاطمه علیها السلام است!

__ جانا! دریغا! بر حسین علیه السلام و جنایت هایی که شمر در کربلا نسبت به حضرتش روا داشت.

گریه آن بزرگوار شدید شد، رو به ضریح امام حسین علیه السلام کرد؛ و بیت (ایقتل ظمانا...) را تکرار می نمود و همچون زن جوان مرده می گریست. همین که اشعار را به پایان رساندم، دیگر آن بزرگوار را ندیدم. برای دیدن ایشان، از صحن خارج شدم تا شاید او را بیابم؛ ولی ایشان را ندیدم. به هر کجا رو نمودم، اثری نیافتم؛ گویا از برابر چشم غایب شده است. به یقین دانستم که

حضرت حجت و امام منتظر علیه السلام بوده است. (۱)

۸. سفارش حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به زیارت عاشورا

محدث نوری رحمه الله حکایت سید رشتی را چنین نقل می کند که حضرت به سید دستور خواندن نافله (خصوصاً نافله شب)، زیارت جامعه و زیارت عاشورا را می دهد و بعد از آن می فرماید: شما چرا نافله نمی خوانید؟ نافله نافله، نافله! شما چرا عاشورا نمی خوانید؟ عاشورا، عاشورا، عاشورا! و بعد فرمود: شما چرا جامعه نمی خوانید؟ جامعه، جامعه، جامعه! (۲)

۹. زیارت عاشورا هدیه به حضرت نرجس علیها السلام

این قضیه توسط مرحوم آیت الله العظمی حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی رحمه الله نقل شده است:

اوقاتی که در سامرا مشغول تحصیل علوم

ص: ۹۰

-
- ۱- شیفتگان حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ج ۳، ص ۱۷۲؛ ملاقات با امام عصر، ص ۳۱۵؛ عنایات حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به علما و طلاب، ص ۳۹۷؛ کلمه المختار، ج ۱، ص ۴۴۰.
 - ۲- نجم الثاقب، ص ۶۰؛ مفاتیح الجنان بعد از زیارت جامعه.

دینی بودم، اهالی سامرا به بیماری وبا و طاعون مبتلا شدند و هر روز عده ای می مردند!

روزی در منزل استاد مرحوم سید محمد فشارکی (اعلی الله مقامه) بودم و جمعی از اهل علم نیز در آنجا بودند، ناگاه مرحوم آقای میرزا محمد تقی شیرازی تشریف آوردند و صحبت از بیماری وبا شد و این که همه مردم در معرض خطر مرگ هستند.

مرحوم میرزا فرمود: اگر من حکمی بدهم، آیا لازم است انجام شود یا نه؟ همه اهل مجلس تصدیق نمودند و گفتند: بلی.

سپس فرمود: من حکم می کنم که شیعیان ساکن سامرا از امروز تا ده روز همگی مشغول خواندن زیارت عاشورا شوند و ثواب آن را به روح شریف حضرت نرجس خانم والده ماجده حضرت حجه بن الحسن عجل الله تعالی فرجه الشریف هدیه نمایند تا این بلا- از آنها دور شود! اهل مجلس این حکم را به تمام شیعیان رساندند و همه شیعیان مشغول خواندن زیارت عاشورا شدند.

از فردا تلف شدن شیعیان موقوف شد و همه روزه عده ای از غیر شیعیان می مردند. به طوری که بر همه آشکار گردیده بود. برخی

از سنی ها از آشنایان شیعه پرسیدند: سبب این که دیگر کسی از شما تلف نمی شود، چیست؟

شیعیان به آنها گفته بودند: زیارت عاشورا! آنها هم مشغول شدند و بلاء از آنها هم برطرف گردید.

شخصی می گفت: زمانی گرفتاری سختی برایم پیش آمد فرمایش آن مرحوم به یادم آمد. پس از اول محرم سرگرم خواندن زیارت عاشورا شدم. روز هشتم به طور خارق العاده برایم فرج حاصل شد. (۱)

دوستی نیز برایم می گفت: یکی از نذرهایی که تجربه کرده ام و بسیار خوب نتیجه داده این است که هر موقع مسئله ای داشته باشم یک ختم قرآن برای حضرت نرگس خاتون علیها السلام نذر کرده و مشغول قرائت می شوم و هنوز ختم قرآن تمام نشده، مشکلم حل می شود.

منظورم از این مطالب این است که شیفتگان مکتب اهل بیت علیهم السلام از مادر امام مهدی علیه السلام غافل نباشند که او از فرزندش

ص: ۹۲

۱- آثار و برکات حضرت امام حسین علیه السلام، ص ۵۶۲؛ عنایات حضرت بقیه الله عجل الله تعالی فرجه الشریف به آثار امام حسین علیه السلام، ص ۴۴.

می خواهد گره مشکلات را باز فرماید. امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف هم عنایت فراوانی به افرادی دارد که برای مادرش قدمی بردارند. آیت الله ناصری می گوید: شخصی به نام حاج محمد برای رسیدن به مقصودی تصمیم می گیرد عمره مفرده ای برای حضرت نرجس علیها السلام انجام دهد تا ایشان از فرزندش بخواهند که او را به مقصودش برساند. لذا یک عمره مفرده با سختی و خستگی فراوان انجام می دهد و همان موقع حضرت را در مسجدالحرام زیارت می کند و در حالی که حضرت تبسم می نمودند به اطرافیانش می فرماید: ایشان برای مادر من عمره انجام داده اند و به زحمت هم افتاده اند. (۱)

خاتمه

دولت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و رجعت امام حسین علیه السلام

اشاره

«رجعت» مسأله ای است که در زمان ظهور نمود پیدا می کند و حضرت ولی عصر علیه السلام صاحب رجعت است. اولین امامی که در دولت کریمه رجعت می کند، امام حسین علیه السلام است و

ص: ۹۳

بعد از امام زمان، حضرت سیدالشهدا علیه السلام حاکم و امام حکومت می باشد.

۱. رجعت امام حسین علیه السلام

در دولت و حکومت حضرت حجت علیه السلام اولین شخصی که رجعت می کند و بر سراسر گیتی حکومت می کند، امام حسین علیه السلام است. در این قسمت به پاره ای از روایات در این باره اشاره می شود:

۱. امام صادق علیه السلام فرمود: «اولین کسی که زمین بر رویش شکافته می شود و به دنیا برمی گردد، حسین بن علی است».

(۱)

آن حضرت هم چنین فرمود: «اولین کسانی که به دنیا برمی گردند، حسین بن علی علیهما السلام و یارانش و یزید بن معاویه و یارانش هستند که همه آنها را از اول تا آخر می کشد». سپس امام صادق علیه السلام این آیه شریفه را تلاوت فرمود:

(ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ

ص: ۹۴

۱- بحارالانوار، ج ۵۳، ص ۳۹؛ الزام الناصب، ج ۲، ص ۳۶۰؛ تفسیر برهان، ج ۲، ص ۴۰۸؛ الايقاظ من الهجعه، ص ۳۶۰.

وَبَيْنَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا»؛ (۱) «پس شما را بار دیگر بر آنها مسلط کنیم و با مال و فرزندان یاری رسانیم و تعدادتان را افزون تر کنیم». (۲)

و امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند: امام حسین علیه السلام شب عاشورا به اصحابش فرمود:

«... فابشروا بالجنة، فوالله انما نمكث ماشاء الله تعالى بعد ما يجرى علينا، ثم يخرجنا الله و اياكم حين يظهر قائمنا فينتقم من الظالمين، و انا و انتم نشاهدكم في السلاسل و الاغلال و انواع العذاب و النكال ...؛ بشارت باد شما را به بهشت، به خدا قسم که بعد از آنچه بر ما جاری شود، مکث خواهیم کرد آن قدر که خدای تعالی خواسته باشد، پس بیرون می آورد ما و شما را در آن هنگامی که قائم ما ظاهر شود، پس انتقام خواهد کشید از ظالمان، و ما و شما مشاهده خواهیم کرد ایشان را در سلاسل و اغلال و گرفتار به انواع عذاب و نكال...» (۳).

و امام حسین علیه السلام در روز عاشورا، دوباره از «رجعت» خود سخن گفته، می فرماید: «من اولین کسی خواهم بود که زمین شکافته

ص: ۹۵

۱- سوره اسراء، آیه ۶.

۲- بحارالانوار، ج ۵۳، ص ۷۶؛ تفسیر صافی، ج ۳، ۱۷۹؛ تفسیر عیاشی، ج ۲، ص ۲۸۲؛ نورالثقلین، ج ۳، ص ۱۴۰؛ تفسیر برهان، ج ۲، ص ۴۰۸.

۳- گزیده کفایه المهدی، ص ۱۰۵ و ۱۰۶، ح ۱۹.

می شود و رجعت می کنم».(۱)

و در زیارت حضرت ابوالفضل علیه السلام می خوانیم:

«جئتک یا بن امیرالمؤمنین وافداً الیکم و قلبی مسلم لکم ... فمعکم معکم لامع عدوکم انی بکم و بایابکم من المؤمنین و بمن خالفکم و قتلکم من الکافرین؛ ای پسر امیرمؤمنان! من به محضر شما شرفیاب شدم؛ در حالی که دلم تسلیم شما و یاریم آماده برای شما است... من با شمایم، با شمایم، نه با دشمنان شما. من نسبت به شما و بازگشت شما از ایمان آورندگان و نسبت به آنان که شما را کشتند، از کافرانم».(۲)

۲. امام حسین علیه السلام در سوگ حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

بر اساس روایاتی که درباره رجعت وارد شده، امام حسین علیه السلام در اواخر حکومت ولی عصر، با اصحاب با وفایش رجعت می کند و برای همه مردمان معرفی می شود، تا کسی در مورد آن حضرت دچار تردید نگردد. هنگامی که همه مردم او را شناختند، اجل

ص: ۹۶

-
- ۱- بحارالانوار، ج ۴۵، ص ۸۰ و ج ۵۳، ص ۶۲؛ الايقاظ من الهجعه، ص ۳۵۲؛ فوز اکبر، ص ۳۶؛ «فاکونُ اوّل من ینشقُّ الارض عنه فاخرجُ خرجہ یوافق ذلک خرجہ امیرالمؤمنین و قیام قائمنا».
 - ۲- بحارالانوار، ۲۲، ص ۱۷۳؛ شیعه و رجعت، ص ۲۱۷ و ۲۱۸.

حضرت بقیه الله فرا رسیده، چشم از جهان فرو می بندد. آن گاه امام حسین علیه السلام متصدی و متولی امر غسل، کفن، حنوط و دفن ایشان می گردد.

امام صادق علیه السلام درباره آیه شریفه (ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ) [\(۱\)](#) می فرماید:

«مقصود زنده شدن دوباره امام حسین علیه السلام و هفتاد تن از اصحابش در عصر امام زمان است؛ در حالی که کلاه خودهایی طلایی بر سر دارند و به مردم، رجعت و زنده شدن دوباره حضرت حسین علیه السلام را اطلاع می دهند تا مؤمنان به شک و شبهه نیفتند». این در حالی است که حضرت حجت در میان مردم است؛ چون معرفت و ایمان به حضرتش در دل های مردم استقرار یافت، مرگ او فرا می رسد. پس امام حسین علیه السلام متولی غسل، کفن، حنوط و دفن ایشان می شود و هرگز غیر از وصی، وصی را تجهیز و خاک سپاری نمی کند» [\(۲\)](#).

ص: ۹۷

۱- سوره اسراء، آیه ۶.

۲- کافی، ج ۸، ص ۲۰۶؛ تأویل الآیات الظاهره، ج ۱، ص ۲۷۸ و ج ۲، ص ۷۶۲؛ مختصر البصائر، ص ۴۸؛ تفسیر برهان، ج ۲، ص ۴۰۱؛ بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۱۳ و ص ۵۱؛ تفسیر عیاشی، ج ۲، ص ۲۸۱؛ نورالثقلین، ج ۳، ص ۱۳۸؛ المحجه فی ما نزل الحجه، ص ۱۲۱؛ الایقاظ من الهجعه، ص ۳۰۹.

امام صادق علیه السلام می فرماید:

«حسین علیه السلام با اصحابش می آیند و هفتاد پیامبر آنان را همراهی می کنند؛ چنان که همراه موسی علیه السلام هفتاد نفر فرستاده شدند. آن گاه حضرت قائم علیه السلام انگشتر را به وی می سپارد و امام حسین علیه السلام غسل و کفن، حنوط و دفن حضرت قائم را بر عهده می گیرد».(۱)

«اللهم بحقّ الحسين اشفِ صدر الحسين

بظهور الحجّه»

ص: ۹۸

بخش دوم: رهیافت ها

اشاره

ص: ۹۹

با توجه به شباهت ها و پیوندهایی که میان حضرت سیدالشهداء علیه السلام و حضرت بقیهالله علیه السلام وجود دارد، و عاشورا پشته فرهنگی عصر غیبت و استراتژی انتظار است تکلیف بسیار حساس و خطیری متوجه تمامی شیعیان خصوصاً ارادتمندان، عزاداران، عاشقان و زائران امام حسین علیه السلام است که به دو بعد آن اشاراتی می شود:

۱. فرصت ها و تهدیدها

از پیوند ظهر عاشورا با ظهور آخرین حجت حق بهترین فرصت حاصل می شود تا به فکر الگوسازی برای فرهنگ غنی شیعه باشیم. با توجه به مشابَهت یاران هر دو قیام (نقش جوانان و زنان در هر دو دوره) و اشتراک اهداف هر دو نهضت بهترین عرصه برای حضور و ظهور معصوم فراهم می آید.

تدبیر و مدیریت در بحران‌ها برای حفظ و جلوگیری از ریزش‌ها تکلیف اصلی برای زمینه‌سازی می‌باشد. امروزه با توجه به مدیریت تحول می‌توان از نهضت امام حسین علیه السلام برای بسط و تعمیق اندیشه انسان مدرن عصر غیبت، بهره جست و تلاش کرد و نگذاشت تکرار تاریخ، خاطره‌های تلخ و سیاه را استمرار بخشد.

اگر وضعیت اجتماعی و سیاسی سال شصت و یک هجری منجر به شهادت غریبانه خامس آل عبا علیه السلام شد. همان مسئله در مورد حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف موجب طولانی شدن دوران غیبت می‌گردد.

در عاشورای سال شصت و یک هجری، مردم حاضر به همکاری با امام زمانشان نشدند. انسان‌ها به ظاهر دین‌دار بودند، نماز می‌خواندند، قرآن تلاوت می‌کردند، روزه می‌گرفتند، به حج می‌شتافتند. اما این عبادت‌ها خالی از روح ولایت بود. (۱) لذا وقتی امام زمانشان در هشتم ذی حجه مکه را به

ص: ۱۰۱

۱- ر.ک: فصلنامه انتظار، ش ۵ مقاله نگارنده با عنوان «مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف روح حج».

سمت کوفه ترک می کند، آنها به سوی منی و عرفات می روند و...

این مسئله تهدید بسیار جدی برای این عصر است. نباید از وجود امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف غافل بود و سرگرم دنیا و حتی غرق در عبادت بدون ولایت بود.

اگر انسان های زمان امام حسین علیه السلام در برابر وجدان تاریخ و در محکمه عدل خداوند متعال محکوم و مجرم می باشند، کسانی که به استنصار امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف هم لبیک نمی گویند، مقصر و مجرم اند و تاکنون چند بار به امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف لبیک گفته ایم؟ آیا تاکنون صدای رسای او را با گوش جان شنیده ایم؟ آیا ضرورت پرداختن به فرهنگ مهدویت برای ما روشن است؟ آیا با خواسته های او آشنا هستیم؟ آیا می دانیم امر او بر زمین مانده و ما مشغول دنیای خویش هستیم؟

مگر نه این است که براساس آیه شریفه (يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ اُنَاسٍ بِاِمَامِهِمْ) [\(۱\)](#) همه در برابر امام

ص: ۱۰۲

۱- سوره اسراء، آیه ۷۱. امام رضا علیه السلام درباره این آیه فرموده اند: «هر گروهی با امام زمانش در فردای قیامت محشور می شود». بحار الأنوار، ج ۸، ص ۱۰. در روایات دیگری امام صادق علیه السلام درباره این آیه شریفه می فرماید: «امامهم الذی بین اظهَرهم و هو قائم اهل زمانه» ؛ کافی، ج ۱، ص ۵۳۶؛ معجم احادیث الامام المهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ج ۵، ص ۲۳۲.

زمانمان مسئولیم و براساس این فراز از زیارت جامعه «و ایاب الخلق الیکم و حسابهم علیکم» روزی فرا می رسد که باید پاسخگوی به امام زمانمان باشیم. از کربلا آموخته ایم که همه افراد حتی شهزاده علی اکبر و امام زاده ای چون ابوالفضل علیه السلام و همه چیزها باید فدای امام زمان علیه السلام شود. همه خواسته ها در برابر خواست حجت خدا رنگ می بازد.

و چه کسی نمی داند مهم ترین خواسته امام زمان زمینه سازی برای ظهور اوست؟

۲. بیم ها و امیدها

با توجه به گذشت قرن ها از زمان غیبت و سپری شدن دوازده قرن غربت، ابتدا بیم آن می رود که ما نیز مانند انسان های گذشته اماممان را تنها گذاشته ایم. اما با توجه به وضعیت اجتماعی و سیاسی این دوران باید گفت: بسیار امیدواریم ما از جمله یاران

ص: ۱۰۳

مشرقی او باشیم که زمینه را برای ظهورش مهیا کرده ایم.

گفتنی است بیم و امیدی هم نسبت به مجالس عزارداری سیدالشهداء علیه السلام وجود دارد؛ در برخی از مجالس حسینی، هیچ سخنی از فرزندش امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف بیان نمی شود. و در برخی از مجالس، مطالب سست و واهی که مخالف با رضایت حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف است بیان می شود. و بعضی از مجالس هم دعا برای امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف را به انتهای مجلس و آخرین خواسته خود موکول می کنند!!!

در حالی که باید از تمام آسیب ها و آفت ها از مجالس اهل بیت علیهم السلام پرهیز داشت. عاشقان و محبان اهل بیت عصمت و طهارت بدانند: دعا کردن برای ظهور امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف از وظایف مهم همگان است و مانند نماز میت نیست که واجب کفایی باشد و با انجام دادن عده ای از دیگران ساقط شود، بلکه مانند نمازهای پنج گانه است که بر همگان لازم است. (۱)

هم چنین حضرت امام حسین علیه السلام در عالم

ص: ۱۰۴

مکاشفه به یکی از بزرگان قم فرمودند: «... مهدی ما در عصر خویش مظلوم است، تا می توانید درباره او سخن بگویید و قلم فرسایی کنید، آنچه درباره شخصیت او بگویید درباره همه معصومان علیهم السلام گفته اید. چون حضرات معصومین همه در عصمت، ولایت و امامت یکی هستند و چون عصر، عصر مهدی ماست سزاوار است مطالب درباره او گفته شود... باز تأکید می کنم که درباره مهدی ما زیاد سخن بگویید و بنویسید. بیش از آنچه نوشته و گفته شده باید درباره اش نوشت و گفت» (۱).

بنابراین عاشورا باید شور انتظار و شوق ظهور را مضاعف کند و عزاداران حسینی با یک چشم بر مصائب ابی عبدالله علیه السلام گریه و با چشم دیگر افق های ظهور را رصد کنند. با چشمان اشک بار و با لبان مترنم به ظهور، بیرق عزای حسین علیه السلام و پرچم سبز انتظار را به دوش گرفته و با یک دست در رثای حسین علیه السلام بر سر و سینه و با دست دیگر به سوی آسمان برای ظهور دعا کنند. (۲)

ص: ۱۰۵

۱- صحیفه مهدیه، ص ۵۹.

۲- عاشورا مکتب انتظار، ص ۱۴.

کی شود مهدی بیاید یا حسین

کربلا را او گشاید یا حسین

کی شود آوای تو از نای او

در کنار کعبه آید یا حسین

می شود با یا لثارات الحسین

نهضتی برپا نماید یا حسین

کی شود گیرد ز دشمن انتقام

شعر پیروزی سراید یا حسین

کی شود آن روضه خوان خون جگر

سوز این دل را فزاید یا حسین^(۱)

ص: ۱۰۶

۱- فراق مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف رثای حسین علیه السلام، ص ۲۶۲.

اکنون که چاپ مجدد این اثر در دست اقدام است، کتاب های بسیار سودمند و مناسبی در این رابطه وجود دارد که برخی از آنان را برای اطلاع بیشتر از پیوند امام حسین علیه السلام و امام مهدی علیه السلام معرفی می کنیم:

۱. نینوا و انتظار تأملی نو، جمعی از محققان مرکز تخصصی مهدویت، چاپ اول ۱۳۸۳، رقعی، ۳۲۰ صفحه، قم، انتشارات بنیاد فرنگی مهدی موعود، تلفن ۰۲۵۱-۷۷۳۷۸۰۱

۲. عاشورا و انتظار، مسعود پورسید آقایی، چاپ چهارم، ۱۳۸۵، رقعی، ۷۲ صفحه، قم، انتشارات حضور.

۳. نینوا معبر انتظار، صادق سهرابی، چاپ دوم ۱۳۸۵، رقعی، ۳۲ صفحه، تهران، انتشارات مهر محبوب.

۴. بررسی مقایسه ای بین حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و امام حسین علیه السلام، آیت الله کریمی جهرمی، چاپ اول ۱۳۸۱، رقعی ۶۴ صفحه، تبریز، مسجد آیت الله انگجی.

۵. با حسین تا مهدی، سید مجتبی حسینی، چاپ سوم، ۱۳۸۲، رقعی ۵۸ صفحه، تهران، کتاب نیستان.

۶. از ظهر تا ظهور، حسین ایرانی، چاپ اول ۱۳۸۱، پالتویی ۶۴ صفحه، قم، انتشارات نور السجاد.

۷. عاشورا مکتب انتظار، دکتر علی هراتیان، چاپ اول ۱۳۸۵، جیبی ۴۸ صفحه، قم، نشر حاذق.

۸. عنایات امام زمان علیه السلام به آثار امام حسین علیه السلام، محمد رضا باقی اصفهانی، چاپ اول ۱۳۸۰، وزیری ۱۵۰ صفحه، قم.

۹. فراق مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف رثای حسین علیه السلام، ناصر شهیدی، چاپ اول ۱۳۸۳، رقعی، ۲۸۰ صفحه، قم، نشر روح.

۱۰. امام زمان و حضرت ابوالفضل العباس، سالم جعفری، چاپ اول ۱۳۸۳، رقعی ۹۶ صفحه، تهران، انتشارات لاهوت.

۱۱. مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و زینب علیها السلام، محمد رضا فوادیان، چاپ اول ۱۳۸۳، رقعی، ۶۴ صفحه، قم، نشر روح.

۱۲. کرانه کرامت، پیوند امام مهدی علیه السلام و حضرت عباس علیه السلام، محمد رضا فوادیان، چاپ اول ۱۳۸۴، رقعی، ۱۲۰ صفحه، تهران، انتشارات مهر محبوب.

۱. قرآن کریم.
۲. نهج البلاغه
۳. صافی گلپایگانی، لطف الله، منتخب الاثر، قم، مؤسسه سیده المعصومه، ۱۴۱۹هـ.ق.
۴. مجلسی، محمد باقر، بحار الأنوار، تهران، چاپ اسلامی، ۱۴۰۴هـ.ق.
۵. بحرانی، سید هاشم، البرهان فی تفسیر القرآن، قم، مؤسسه بعثت، ۱۴۱۷هـ.ق.
۶. قمی، ابن قولویه، کامل الزیارات، نجف، مرتضویه، ۱۳۵۷هـ.ش.
۷. نوری، میرزا حسین، مستدرک الوسائل، قم، آل البيت علیهم السلام، ۱۴۰۸هـ.ق.
۸. صدوق، محمد ابن علی بن حسین بابویه، ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، قم، شریف رضی، ۱۳۶۴.
۹. شیخ صدوق، عیون اخبار الرضا، تهران، انتشارات جهان، ۱۳۷۸هـ.ش.
۱۰. صدوق، کمال الدین و تمام النعمه، قم، دار الکتب الاسلامیه، ۱۳۹۵هـ.ش.
۱۱. صدوق، امالی، قم، انتشارات کتابخانه اسلامی، ۱۳۶۲هـ.ش.

۱۲. مفاتیح الجنان، شیخ عباس قمی، ۱۳۸۵.
۱۳. خزاز رازی قمی، علی بن محمد، کفایه الأثر، قم، انتشارات بیدار، ۱۴۰۱هـ.ق.
۱۴. کورانی علی و دیگران، معجم الاحادیث المهدی، قم، مؤسسه معارف اسلامی، ۱۴۱۱هـ.ق.
۱۵. موسوی اصفهانی، سید محمد تقی، مکیال المکارم، ترجمه سید مهدی حائری قزوینی، قم، انتشارات جمکران، ۱۳۸۴هـ.ش.
۱۶. طاهری، حبیب الله، سیمای آفتاب، قم، زائر، ۱۳۸۰هـ.ش.
۱۷. نعمانی، محمد بن ابراهیم بن جعفر کاتب معروف به ابی زینب نعمانی، غیبت نعمانی، تهران، مکتبه الصدوق، ۱۳۹۷هـ.ش.
۱۸. المقدسی الشافعی، یوسف بن یحیی، عقد الدرر فی اخبار المنتظر، قاهره مصر، مکتبه عالم الفکر، ۱۳۹۹ق.
۱۹. محمد بن جریر بن رستم، دلائل الامامه، قم، دار الذخائر، بی تاریخ.
۲۰. برقی، احمد بن خالد، المحاسن، قم، دار الکتب اسلامیة، ۱۳۷۰هـ.ش.
۲۱. جوینی خراسانی، علی ابن محمد، فرائد السمطین، قم، مؤسسه محمودی، ۱۴۰۰هـ.ق.
۲۲. مازندرانی، محمد بن شهر آشوب، مناقب آل ابی طالب، قم، علامه، ۱۳۷۹هـ.ش.

۲۳. طوسی، محمد بن الحسن، الغیبه طوسی، قم، معارف اسلامی، ۱۴۱۱هـ.ق.

۲۴. کلینی، محمد بن یعقوب، کافی، تهران، دارالکتب اسلامی، ۱۳۶۵هـ.ش.

۲۵. دیلمی، حسن ابن ابی الحسن، ارشاد القلوب، بی جا، انتشارات شریف رضی، ۱۴۱۲هـ.ق.

۲۶. عاملی محمد ابن حسن، وسائل الشیعه، قم، آل البيت، ۱۴۰۹هـ.ق.

۲۷. عاملی محمد ابن حسن، الايقاظ من الهجعه فی اثبات الرجعه، تهران، انتشارات نوید، ۱۳۶۲هـ.ش.

۲۸. الحر عاملی محمد ابن حسن، اثباه الهداه بالنصوص و المعجزات، قم، چاپخانه علمیه، بی تاریخ.

۲۹. طبرسی نوری، میرزا حسین، نجم الثاقب، قم، مسجد مقدس جمکران، ۱۳۷۷هـ.ش.

۳۰. یزدی حائری، علی، الزام الناصب فی اثبات حجه الغائب، بی تا، بی جا.

۳۱. طبسی، محمد رضا، شیعه و رجعت، دار النشر اسلام، بی جا، بی تا.

۳۲. حافظ ابی عبدالله محمد بن عبدالله نیشابوری، مستدرک حاکم، قم، دار الفکر، ۱۴۲۲هـ.ق.

۳۳. بررسی مقایسه ای بین حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و امام حسین علیه السلام، کریمی جهرمی، علی، تبریز، مسجد انگجی، ۱۳۸۱.

۳۴. باقی اصفهانی، محمد رضا، برکات حضرت ولی عصر (عنایات امام زمان و آثار امام حسین) از العبقری الحسان، قم، ذاکر المهدی، ۱۳۸۱.

۳۶. فقیه ایمانی، میرزا محمدباقر، فوز اکبر در توسلات به امام منتظر، قم، مسجد مقدّس جمکران، ۱۳۸۲.

۳۷. راوندی، قطب الدین، قصص الأنبياء، مشهد مقدس، پژوهش های اسلامی، ۱۴۰۹هـ.ق.

۳۸. موفق ابن احمد قطب خوارزمی، مقتل خوارزمی، عراق ناشر محمد رضا سلمان، ۱۳۲۷هـ.ش.

۳۹. طبسی، نجم الدین، چشم اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰هـ.ش.

۴۰. حسینی استرآبادی، سید شرف الدین علی (نجفی)، تأویل الآیات الظاهره فی فضائل العتره الطاهره، قم، مدرسه الامام مهدی، قرن ششم.

۴۱. حلّی، عزالدین حسن بن سلیمان، مختصر البصائر الدرجات، چاپ قدیم، نجف، چاپخانه حیدریه، بی تا.

۴۲. سید ابن طاووس علی بن موسی، مصباح الزائر، قم، مؤسسه آل البيت لأحیاء التراث، ۱۳۷۵هـ.ش.

۴۳. یزدی، شیخ اسماعیل، سحاب رحمت، قم، مسجد مقدّس جمکران، ۱۳۷۷هـ.ش.

۴۴. ابو محمد حسن بن علی بن الحسین بن شعبه حرّانی، تحف العقول عن آل الرسول، قم، انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین، بی تا.

۴۵. ابوجعفر محمد بن بابویه، علل الشرایع، نجف، کتابفروشی حیدری، ۱۳۸۰.

۴۶. میرلوحی موسوی سبزواری، گزیده کفایه المهدی، تهران، گروه احیاء التراث، ۱۳۷۳ و چاپ اخیر ۱۳۸۴.

۴۷. ابن اعثم کوفی، محمد بن علی، الفتوح ابن عثم، بی جا، علمی فرهنگی، ۱۳۸۰.

۴۸. قندوزی، سلیمان بن ابراهیم، ینابیع المودّه، تهران، اسوه، ۱۳۷۴.

۴۹. خادمی شیرازی، محمد، یاد مهدی، قم، مسجد مقدّس جمکران، ۱۳۷۱.

۵۰. تاریخ طبری معروف به تاریخ الامم و الملوک، بیروت لبنان، الأعلمی للمطبوعات، ۱۴۱۸هـ-ق.

۵۱. شیخ طوسی، التهذیب الاحکام، بیروت، دارالتعارف للمطبوعات، ۱۴۱۲ ق.

۵۲. ناصری، آب حیات، ۱۳۸۵، قم، موسسه فرهنگی دارالهدی.

۵۳. حائری، محمد مهدی، معالی السبطین فی احوال الحسن و الحسین، قم، شریف رضی، ۱۳۷۷هـ-ش.

بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف استان قم در راستای گسترش معارف مهدویت و شناخت هرچه بیشتر امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف با بهره گیری از کارشناسان و اساتید مرکز تخصصی مهدویت حوزه علمیه قم، با ریاست هیات امنایی استاد بزرگوار حضرت حجت الاسلام والمسلمین قرائتی (زید عزه) و ریاست هیات مدیره بنیاد در استان قم، امام جمعه محترم حضرت آیت الله سعیدی (دامت برکاته) فعالیت می نماید.

با ما تماس بگیرید.

برادران: ۰۲۵۳۷۸۳۷۵۹۲ - ۰۲۵۳۷۸۴۱۳۰۱ - تلفکس: ۰۲۵۳۷۸۳۹۸۵۲

خواهران: ۰۲۵۳۷۸۳۷۱۳۸ - ۰۲۵۳۷۸۳۷۱۳۹

<http://qum.mahdi۳۱۳.org>

<http://qom.mahdaviat.ir>

ص: ۱۱۵

۱. عضویت شما به عنوان خادم افتخاری حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف (صدور کارت مهدی یآوری و همکاری فعال در عرصه مهدویت)؛

۲. شرکت در دوره های آموزشی مهدویت؛

۳. به روز رسانی اطلاعات مهدوی شما؛

۴. اهداء بسته های فرهنگی به شما؛

۵. حضور در همایش ها و حلقه های معرفت و نشست های علمی؛

۶. پاسخگویی به سوالات و شبهات مهدویت.

شرکت در طرح مهدی یآوری

امام صادق علیه السلام : یک درهم که در راه رسیدن به امام علیه السلام مصرف شود، بهتر است از هزار درهمی که در دیگر راههای خیر صرف گردد. (اصول کافی، ج ۱، ص ۵۳۸).

شما می توانید با دریافت کارت عضویت به عنوان خادم افتخاری و مهدی یاور، هر ماه با اهداء کمکهای مالی خود؛ حتی اختصاص هر ماه ۵۰۰۰ تومان (به صورت: ۱.

کارت به کارت توسط دستگاه خودپرداز؛ ۲. واریز به حساب؛ ۳. مراجعه به بنیاد)، بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف استان قم را در جهت گسترش معارف مهدویت و شناخت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف و جلوگیری از آسیبها یاری نماید.

شماره حساب سیبای بانک ملی: ۰۱۰۸۰۱۳۱۸۳۰۰۷ _ شماره کارت سیبای بانک ملی: ۶۰۳۷۹۹۱۱۹۹۵۲۴۸۱۴ (بنام بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف استان قم)

شماره حساب بانک ملت: ۳۳۹۳۰۴۹۷۱۸۹ _ شماره کارت بانک ملت: ۶۱۰۴۳۳۷۷۷۰۰۰ (بنام بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف استان قم)

ص: ۱۱۷

مسابقه بزرگ «از حسین علیه السلام تا مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف»

برای شرکت در مسابقه پاسخنامه را همراه با مبلغ هزار تومان برای هر نفر داخل یک پاکت گذاشته و به مراکز ذیل تحویل دهید:

۱. دفتر مرکزی بنیاد به نشانی: قم، خیابان انقلاب (چهارمردان)، کوچه پنجم، (عشقعلی) فرعی نهم، پلاک ۱۰۹، بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف استان قم؛

۲. دفتر خواهران: قم، نبش میدان روح الله، دارالقرآن سازمان تبلیغات اسلامی، طبقه ۲، دفتر خواهران بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف، تلفن ۳۷۸۳۷۱۳۸؛

۳. کلیه کانون های فرهنگی مساجد استان قم؛

۴. هیئاتی که کتاب مسابقه را در اختیار شما گذاشته اند.

به ۳۱۳ نفر از برندگان مسابقه به قید قرعه جوایزی از قبیل کمک هزینه عمره و کربلا و جوایز ارزنده دیگر در مراسمی با حضور کلیه شما عزیزان اهدا می گردد.

مهلت ارسال پاسخنامه: ۲۵/۱۰/۱۳۹۲

برگزاری همایش و اهداء جوایز: ایام ولادت حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم و امام جعفر صادق علیه السلام

ص: ۱۱۸

— سؤالات چهارگزینه ای —

۱. او سند و پشتوانه قرآن است:

الف: امام حسین ب: امام مهدی

ج: پیامبر د: امام علی

۲. لقب قائم در چه روزی به امام مهدی اطلاق شد؟

الف: روز مباهله ب: روز عاشورا

ج: روز غدیر د: روز دحو الارض

۳. این حدیث از کیست: "اگر مهدی را درک کنم همه عمرم را با خدمت او سپری می کنم".

الف: امام حسین ب: امام صادق

ج: امام رضا د: پیامبر

۴. اولین کلام امام مهدی است:

الف: قرآن ب: یاد حضرت زهرا

ج: یاد امام حسین د: حرمت کعبه

۵. شعار سپاه امام مهدی چیست؟

الف: بقیه الله ب: البیعه لله

ج: یالثارات الحسین د: نصرت الله

۶. بافضلیت ترین عمل در شب نیمه شعبان چیست؟

الف: زیارت امام مهدی ب: غسل

ج: نمازودعا د: زیارت امام حسین

۷. علامه امینی خواندن این قصیده را موجب جلب عنایات امام مهدی بیان می کند؟

الف: ابن عرندس ب: ابوالفتاح

ج: علامه حلی د: سید بن طاوس

۸. اولین معصومی که رجعت می کند، کیست؟

الف: امام حسین ب: امام علی

ج: امام حسن د: حضرت زهرا